СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-3740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 74125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 69. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го КВІТНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 16, 1969 No. 69. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 15 квітня 1969

В АМЕРИЦІ

ПЕНТАГОН ВИСЛАВ ДО БІЛОГО ДОМУ пропозицію, щоб до військової служби покликували за допомогою жеребка. Секретар оборони Мелвін Р. Лерд підтримує цей проєкт. Президент Ніксон має в найближчому часі внести просьбу до Конґресу про повновласті перейти з теперішньої системи покликування до війська до „системи жеребка". Ця зміна мала б настати тоді, коли Президент визнає за відповідне. В політичних колах гадають, що тепер „добрий клімат" в Конґресі для зміни способу покликування до військової служби, бо місячні квоти рекрутів малі внаслідок цього, що кінчається реченець численним студентам, які мали відкладену військову службу. Система жеребка мала б зліквідувати теперішню несправедливість при покликуванні до військової служби. Фахівці бояться, що й нова система буде „несправедлива", бо виберуть тільки 260,000 рекрутів із всіх 1,300,000 юнаків у віці 19-ох років.

УРЯД ДРУКУЄ 150 МІЛЬЙОНІВ ФОРМУЛЯРІВ, потрібних до перепису населення, який відбудеться в 1970 році. В Конґресі й приватно критикували деякі запити на цих друках тому, що вони є „інвазією" в ділянку приватного життя американських громадян, яке є хоронене Конституцією. Але Бюро перепису населення не взяло до уваги цієї критики, яку розглядали на засіданні Ради для міських справ в Білому Домі, на якому був присутній і президент Ніксон. На нараді обговорено всі „за" і „проти" і вирішено не змінювати запитів, на які голови родин мають обов'язково відповісти. Президент заявив, що „треба зберегти гідність перепису", а Бюро додало, що це можна зробити тільки тоді, коли буде обов'язок відповідати на всі пункти.

КРАЙОВА АЕРОНАВТИЧНА Й КОСМІЧНА Адміністрація найменувала вже залогу космічного корабля Аполло 12, яку очолюватиме командор фльоти Чарлз Конрад молодший. Аполло 12 має летіти до Місяця в часі від листопада 1969 до січня 1970 р. Разом із командором Конрадом полетять ще два інші астронавти: командор Ричард М. Гордон молодший і підкомандор Алєн Л. Він. Аполло 11 має летіти на Місяць в середині липня 1969 р. Одночасно Космічна Адміністрація повідомила, що після лету Аполло 12 до Місяця летітимуть не щодва місяці космічні кораблі, як давніше плянували, а щочотири місяці.

КОСМІЧНИЙ КОРАБЕЛЬ „БЮСАТЕЛІТ 3" кружлятиме довкола Землі з мавпою макака (лемур) впродовж 30-ох днів. Цей лет розпічнеться 21-го травня. В Кейпі Кеннеді на Флориді вишколюють до цього лету 10 мавп макака, які куплено в Індонезії і в Бурмі в ціні по 60 до 125 дол. Вони мають по 4 роки, важать по коло 15 фунтів. Це самці, їхній вік відповідає 17-19 рокам людини. Досі дві совєтські собаки кружляли по космосі впродовж 22-ох днів і втратили були по 20 відсотків ваги та мали тимчасову зміну в костях і в мускулах. НАСА і Летунство плянують літаючі космічні станції, в яких астронавти мали б жити у районі невагомости впродовж 30-ох днів. Перший лет такої станції заплянований на 1971-ий рік. В пізніших роках астронавти мали б перебувати в космосі по 50, або і по 100 днів.

У СВІТІ

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" ВИСТУПИЛА різко проти італійської комуністичної партії за її опозиційне супроти Москви становище щодо „права" Москви встрявати у внутрішні справи інших „соціялістичних" країн й накидати їм свою волю та щодо тези Москви, що, обороняючи свої кордони на Далекому Сході проти Комуністичного Китаю — СССР робить це в інтересах міжнародного комунізму. Загострення відносин між компартіями СССР і Італії, поруч із таким же загостренням відносин між компартіями СССР і Югославії, не ворожить великої гармонії на великому комуністичному збіговищі, що почнеться 5 червня ц. р. у Москві.

СОВЄТИ ВИСТОСУВАЛИ до Комуністичного Китаю нову ноту у дуже примирливому тоні з пропозицією розпочати переговори про устійнення кордонів, щоб виминути будь-які майбутні „непорозуміння". Москва готова була розпочати ті переговори вже у вівторок 15 квітня ц. р. Пейпінґ все ще не дав відповіді.

В ІРАКУ ПОВІСИЛИ знову 4-ох „шпигунів", цим разом під закидом шпигунства в користь Америки, як „аґентів СіАйЕй. Всі жертви — араби, мусульмани. Ніяких ближчих даних даних про їх „шпигунство" і про докази на їх вину — непроголошено.

ІЗРАЇЛЬ ВІДКИНУВ мирову пропозицію, що її зробив в минулому тижні у своєму публічному виступі у Вашинґтоні йорданський король Гуссейн. Ізраїльський прем'єр Голда Меїр і її міністер закордонних справ Абба Ебан стоять далі на становищі, що всі справи можуть бути обговорені й вирішені тільки в безпосередніх переговорах з арабами. Тому Абба Ебан знову виступив проти розмов „4-ох великих" про Близький Схід.

ПЕРСОНАЛЬНИЙ ДЕЛЕҐАТ НАССЕРА Д-Р МАХМУД ФАВЗІ БУВ на 35-хвилинній авдієнції у президента Ніксона та, окремо, мав наради з державним секретарем Вілліямом Роджерсом й іншими високими урядовцями у Вашинґтоні. Ніксон заявив тому єгипетському дипломатові, що ЗСА раді відновити нормальні дипломатичні взаємини з Єгиптом, але не відомо, коли це станеться. Єгипет зірвав з Америкою під час війни проти Ізраїлю в червні 1967 року.

У БОННІ ВІДБУВСЯ наприкінці мин. тижня конґрес західньо - німецької комуністичної партії, при чому приявними були 1.062 делеґати від круглo 20.000 партійних членів. Голова німецької компартії Курт Бахман запропонував виборчий бльок соціял-демократам та взагалі політичну спілку з ними, але соціял - демократи цю пропозицію відкинули.

ДО ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ ВЕРНУЛИСЯ вже південно - в'єтнамський віце - президент Нґуєн Као Кі і амбасадор ЗСА у Сайґоні Елсворт Банкер. Обидва були в Вашинґтоні на нарадах з през. Ніксоном, після чого перевірювали у Парижі можливості засекречених розмов з в'єтнамськими комуністами. Као Кі заявив, що він переконаний, що Північний В'єтнам „ще не дозрів" до думки про переговори, сподіваючися, що громадська думка в Америці примусить президента Ніксона відкликати війська з Південного В'єтнаму — без ніякої умови з комуністами.

Президент предложив Конґресові десятипунктову внутрішню програму

Вашинґтон. — 14-го квітня президент Ніксон переслав Конґресові своє неформальне Звернення про Стан Унії, в якому в десятьох пунктах висловив внутрішню праграму свого Уряду на найближчий рік. Подробиці цієї праграми дістане Конґрес в найближчих днях і зможе почати працю над окремими урядовими проєктами. Президент заявив, що це тільки початок його внутрішньої програми, здійснення якої не вимагатиме великих коштів в найближчому році. Ніксон вияснив, що так пізно предкладає свою внутрішню програму тому, що перші три місяці зайнятий був справами закордонної політики, головним чином шуканням миру в Південно-східній Азії „Мир — казав Ніксон, стоїть на першому місці". Також інфляція та невишколений урядовий апарат були причиною, що Президент аж по 12 тижнях урядування в Білому Домі міг предложити Конґресові програму в справі внутрішньої політики. Ось важніші пункти цієї програми: 1. Збільшення пенсій соціяльного забезпечення на 7 відсотків в порівнянні з теперішнім. (Це менше збільшення, як проєктував президент Джансон). 2. Нові засоби для поборювання організованих злочинів, наркоманів, та тих, що поширюють непристойну літературу. 3. Програму для збільшення справедливого затруднення без огляду на расову приналежність робітників. 4. Реорганізація Поштового Департаменту. 5. Нова програма для Дистрикту Колюмбія, який має дістати більшу автономію. 6. Частину федеральних податків повинні діставати стейти. 7. Програма для поліпшення комунікації системи масового транспорту: 8. Програма перевишколу безробітних робітників. 9. Частинна реформа податкової системи, щоб внеможливити податкові надужиття. 10 За допомогою податкових кредитів збільшити можливість затруднення більше працівників. Оця програма є скупіша від того, що обіцяв Ніксон під час виборчої кампанії, але Президент заявляє, що це тільки початок „його програми".

СССР має 1,200 далекосяжних ракет — твердить Лерд

Вашинґтон. — Виявлені дані про число совєтських керованих ракет здивували урядових аналістів і вони матимуть вплив на те, чи ЗСА будуть розставляти свої оборонні протиракетні ракети так звані „Сейф ґард". Секретар оборони Мелвін Р. Лерд зізнавав в Сенатській Підкомісії Закордонних Справ і твердив, що „немає сумніву", що СССР плянує так розбудувати свою офензивну ракетну зброю, щоб одною атакою так знищити ЗСА, щоб вони не були здібні повести відплатну атаку проти СССР. Лерд мав інформації від розвідки та від високолітаючих сателітів, і на основі цих даних твердив: 1. СССР має коло 1 200 далекосяжних ракет, які вже є розміщені, або незабаром будуть розміщені. Це значить, що СССР має на 150 далекосяжних ракет більше, як ЗСА мають у своїх наземних базах. 2. СССР почав розміщувати свої ракети на базах в 1965 році, але на початку 1968 р. припинив був це розміщення, та в грудні минулого року несподівано знов почав розставляти ракети СС-9. 3. СССР має готову космічну систему, яка могла б бомбардувати ЗСА, головним чином американські оборонні ракетні бази під час першого налету на цю країну. 4. СССР випробовує сильніші ракети, як СС-9. Секретар оборони Вілліям П. Роджерс сказав на пресовій конференції, що він сумнівається, чи СССР має „інтенцію" перший вдарити на ЗСА. Але він додав, що представник ЗСА запитається на конференції в справі обмеження атомової зброї, чому СССР має 25 меґатонові ракети. (Один меґатон має силу одного мільйона тон вибухового матеріялу ТНТ).

Кол. посол суддя Б. Корчинський став секретарем нового Відділу УНСоюзу в Ріджайні

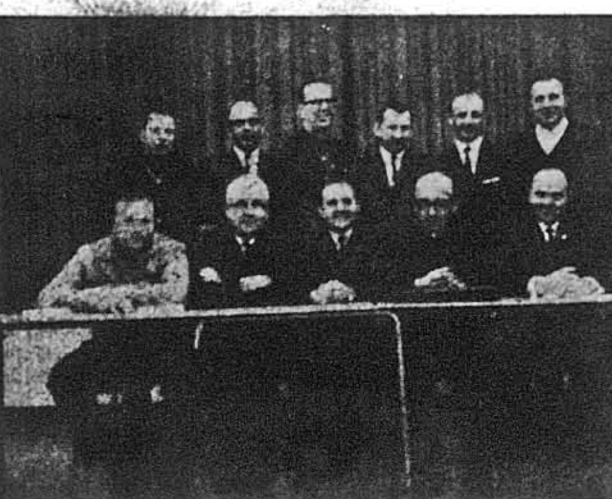

Управа 403 Відділу УНСоюзу ім. св. Атанасія в Ріджайні, Саск. Сидять (зліва): П. Бігун — заст. предсідника; суддя Б. Корчинський — секретар; інж. М. Герасимюк — предсідник; о. Р. Дужий — голова Контр. Комісії; В. Дідюк — гол. радник і основник Відділу. Вгорі стоять м. ін. О. Мазуркевич — касир і Тед Ріделл — член Контр. Комісії.

Ріджайна, Саск. — Головний радний та обласний орґанізатор УНСоюзу з Торонта, Василь Дідюк, який від довшого часу перебуває на урядовій поїздці по Західній Канаді, повідомляє з Ріджайни, саскачеванської провінції Канади, що там 25 березня 1969 р. постав новий Відділ Українського Народного Союзу, в який на початку включилося 55 членів-основників. Цей Відділ очолив, як голова, відомий місцевий громадський діяч інж. Мирон Герасимович, а секретарем став колишній двократний провінційний посол з Ліберальної партії, а тепер еміґраційний суддя Бернард Корчинський. До відділового уряду ввійшли також Посип Бігун, як заступник предсідника, Орест Мазуркевич — касир і Петруся Охітва та Роман Лалач — помічники секретаря. Контрольну комісію очолив о. Рудольф Лужний, а її членами стали Лідія Бздель і Тед Ріделл.

(Закінчення на стор 6-ій)

Захід потверджує потребу бути сильним задля оборони волі

Вашинґтон. — 15 міністрів закордонних справ членських держав Північно-атлантійського Союзу (НАТО), включно з французьким міністром Мішелем Дебре, підписали в минулу п'ятницю 11 квітня спільну декларацію у 17-ох точках, в якій потверджують велику заслугу НАТО для збереження миру в останніх 20-ох роках та потребу, щоб та організація надалі була сильною. Згідно з цією постановою 28 травня відбудеться конференція 15-ох міністрів військових справ задля вирішення різних справ військового характеру, між ними — покращання продукції на оборонні цілі та одностайного озброєння. Ніхто з членських держав НАТО не скористав з права виступити з тієї організації після 20-ох років її існування, — таким чином не здійснилися передбачування, що Франція, Канада й Данія виступлять з НАТО. Під спільним комунікатом підписався також італійський міністер закордонних справ, Пієтро Ненні, колишній лавреат нагороди Леніна, який проте в 1956 році перестав підтримувати Москву і тепер підтримує НАТО. НАТО потвердило своє становище щодо волі й територіяльної непорушности Західнього Берліну та ствердило, що проблему Німеччини треба вирішити згідно з волею німецького народу, себто у плебісциті. НАТО не відкинуло совєтської пропозиції щодо паневропейської конференції, але ствердило, що всі західньо-східні розмови повинні бути добре підготовані заздалегідь. Президент Ніксон не тільки виголосив промову на відкритті конференції НАТО, але й брав участь в її нарадах. Наступний з'їзд міністрів відбудеться в грудні 1969 року у Брюсселі.

Дубчек полетів до Москви — у ЧССР ліквідують ліберальний курс

Прага. — Перший секретар компартії Чехо-Словаччини знову полетів до Москви, щоб звітувати про рішучі заходи чесько-словацької влади проти „антисоціялістичних елементів" та отримати останні накази Москви з уваги на засідання Центрального Комітету компартії ЧССР, призначеного на четвер 17 ц. м. На тому засіданні Центрального Комітету мають — за твердженням преси — скасувати 8-членну Екзекутивну Комісію ЦК та обмежити 21-членну партійну президію з 21 до 12-15 членів. У новому партійно-державному проводі не було б уже найбільш відомих й енергійних прихильників демократизаційного курсу політики з Йосифом Смрковським у проводі. Москва давно наполягала на відсуненя його від впливу на політику партії й уряду. В минулому тижні появився був урядовий комунікат що заповідав прибуття „підкріплень" для 70.000-ої совєтської армії, яка перебуває в Чехо-Словаччині. В три години пізніше відкликано той комунікат, покликавшись на „зміни", які зайшли в міжчасі. Ніхто не знає, що властиво сталося. Однак Москва безперервно вела безпосередньо і за посередництвом вірних їй сателітних сталіністів кампанію проти чеської компартії. Словацький партійний лідер Густав Гусак виступив з одвертою гострою атакою проти „антисоціялістичних" і „контрреволюційних" сил в ЧССР і вдостоївся за цей виступ похвальних слів на сторінках „Правди". Проти чеських лібералів виступив теж мадярський прем'єр Янош Кадар. Припускають, що чесько-словацький Центральний Комітет компартії прийме самобичувальну резолюцію по лінії всіх московських вимог. Чехо-словацьке військо візьме участь в нових маневрах збройних сил Варшавського пакту під командуванням совєтського маршала Павла Батицького. Припускають, що після тих маневрів залишиться на чехословацькій території дальших яких 30,000 совєтського війська.

В Юґославії звільнено генералів за занедбання забезпеки проти СССР

Београд. — В Юґославії звільнено шефа генерального штабу генерала Раде Гамовіча й заступника головного команданта генерала Івана Госняка, як також цілий ряд інших високих військовиків за занедбання забезпеки кордонів від сторони Мадярщини, на терені якої перебуває круглo 50.000 совєтського війська. Після інвазії совєтських військ до Чехо-Словаччини й проголошення доктрини Брежнєва про „право" Москви втручатися збройно до будь-которої „соціялістичної" країни, що її соціялізм „загрожений антисоціялістичними силами", в Юґославії почалися приготування проти можливої совєтської інвазії. Тоді виявилось, що Юґославія має насправді відкриті кордони для вмаршу совєтських військ почерез Мадярщину, Румунію чи Болгарію. Тіто димісіонував багатьох сербських генералів, які втримували приятельські взаємини з московськими військовиками. Совєти були спершу головним постачальником зброї для юґославської армії. В останніх роках-місяцях Юґославія почала закуповувати зброю в Швайцарії, Швеції і Франції.

Бл. п. Митрополита УАПЦеркви Нікaнора похоронено в Карльсруге в Німеччині

Карльсруге. — В днях 28 і 29 березня ц. р. тут відбувся похорон Первоієрарха Української Автокефальної Церкви на еміґрації бл. п. Митрополита Нікарона, який упокоївся дня 21 березня ц. р. Покійний від кільканадцяти років був недужий на хоробу серця, проте до кінця свого життя керував справами Української Автокефальної Церкви на еміґрації. Упокоївся Владика тихо і спокійно, вночі з книжкою в руках. В такому положенні знайшов його ранком найближчий співробітник Владики, прот. Ф. Луговенко. Того ж дня прот. Ф. Луговенко і протодиякон Л. Король приготовили тіло Покійного до похорону, вбравши його в архиєрейське облачення, що його вишили на звичайному селянському полотні сестриці Св. Андріївського собору в Києві в 1943 році. Після цього було відправлено за душу Спочилого Архипастиря першу панахиду.

З огляду на бажання Покійного, щоб його похорон очолив Архиєпископ Мстислав, та щоб участь у ньому могли взяти духовенство і вірні з інших країн Зах. Европи, сам похорон визначено на дні 28 і 29 березня. Похоронні відправи, присущі спочилим архипастирям, відбулися в місцевій Старо-

(Закінчення на стор. 5-ій)

ЗАКЛИК УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ В ЗСА

ДО ДУХОВЕНСТВА І ВІРНИХ В СПРАВІ МОЛИТОВ ЗА ПЕРЕСЛІДУВАНУ ЦЕРКВУ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ

„Переслідували мене — переслідуватимуть і вас" (Ів. 15, 20).

Кому з нас невідомі слова Божественного Спасителя: „Вдарю пастиря, і вівці розбіжаться" (Мк. 14, 27). Цієї засади придержувалися гонителі Христової Церкви в перших сторіччях християнства, придержувалися в минулому історії Христової Церкви, придержуються і в нинішні часи, коли то ворог заприсягнувся завдати смертельний удар Українській Католицькій Церкві в поневоленій Україні.

Яка доля стрінула нашу Церкву в Україні, де вона перед Другою світовою війною була в повному розцвіті, міцно розвиненою та добре зорганізованою, про це не треба згадувати, бож це всім добре відомі речі.

Коли світ про це мовчав, недолю Української Католицької Церкви перший побачив, відчув та представив світові Святіший Отець Папа Пій XII у двох своїх енцикліках, в яких вказував світові на несправедливі засуди українських Єпископів, на їх мужність і рішучість перед судами безбожників, на їх вірність Богові й Церкві та геройську готовість усе перетерпіти, навіть і смерть перенести, за віру, за Бога. Він єдиний з могутніх цього світу зрозумів недолю духовенства і вірних, подивляючи їх витривалість і вірність своїй Церкві. Святіший Отець Папа Пій XII поручав тоді Українську страждаючу Церкву, як приклад для всіх, а водночас гаряче поручав її молитвам усіх.

Здавалося, що голос протесту Святішого Отця зрушив сумлінням нових гонителів Української Церкви, у висліді чого, ми дочекалися звільнення з довголітнього заслання живого ще ісповідника Христової Віри, Львівського Архиєпископа й Галицького Митрополита, гідного наслідника Слуги Божого Андрея — Митрополита Кир Йосифа Сліпого, який за стараннями Великого Папи Івана XXIII прибув 1963 р. до Риму на Вселенський II Ватиканський Собор, а якого Папа Павло VI заіменував Верховним Архиєпископом та підніс до гідности Кардинала. І ще не проминули хвилини радости і підйому з нагоди тріюмфальної поїздки Верховного Архиєпископа й Кардинала Кир Йосифа та його відвідин українських поселенців у вільному світі, як оце знову рознеслася тривожна вістка про нове переслідування Української Мовчазної Церкви, якого жертвою впав Видубицький монастир, а в ньому важливі книжкові й архівні фонди та твори мистецтва, що згоріли в зумисне викликаному вогні. Найновіші вістки говорять також про переслідування в Західній Україні, де у Львові, дня 27 січня ц. р., в підступний спосіб арештовано Архиєпископа Української Католицької Церкви, Кир Василя Величковського, ЧНІ, якого, за найновішими вістками мали перевезти в Москву. Ця вістка пройняла болем усіх українців, без різниці віровизнання чи політичного переконання, бо оце в державі, яка всупереч дійсності проповідує свободу сумління та пошану людської гідности, довершується таких вчинків.

Та. Дорогі в Христі Брати і Сестри, в оцю хвилину огірчення й нового смутку, не забуваймо Христових слів, що їх сказав до своїх Апостолів, а через них і до нас усіх: „Слуга не більший від пана свого. Переслідували Мене — переслідуватимуть і вас" (Ів. 15, 20).

Не забуваймо також, що мученича кров, як знаємо з тисячолітньої історії Христової Церкви, а зокрема нашої Батьківщини, завжди була й буде тим насінням, з якого виросте могутнє дерево Віри й Надії, дерево, що його ніколи не зможуть звалити людські бурі ненависти.

І тому, у цей день скорби й смутку, що його переживаємо на вістку про нову хвилю комуністичного переслідування наших історичних пам'яток, нашого духовенства й вірних на землях України, ми, Ваші Владики, звертаємося до Вас, дорогі Вірні, й кличемо словами апостола Якова: „Уважайте за найвищу радість, мої брати, коли підлягаєте різноманітним спокусам. Ви знаєте, що іспит вашої віри виробляє витривалість" (Як. 1, 2-3). Чи як каже апостол Петро: „Ви тим радійте, навіть якщо тепер треба трохи посумувати в різних досвідах, щоб ваша випробувана віра, куди цінніша від тлінного золота, яке вогнем очищується, була на славу й на честь — під час об'явлення Ісуса Христа" '(І Петр. 1, 6-7).

Дякуючи Всемилостивому Богові, що дав нашій Церкві на рідних землях таких великих, неустрашимих і святих людей, як у церковній Ієрархії, так і серед Духовенства та вірних, ми повинні щодня благати Ласкавого Бога, щоб чимскоріше довів ті страждання Української Церкви й Народу до світлого й переможного завершення.

В цьому намірені доручаємо Високопреподобним і Всечесним Отцям відслужити в неділю, 20 квітня ц. р., в усіх церквах нашої Митрополії Божественні Літургії, а після Панахиди за померлих чи закатованих Ієрархів, священиків і наших Вірних.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа хай буде з усіма вами. Амінь.

Дано в Філядельфії, Стемфорді й Чикаґо, у Страсний Четвер Року Божого 1969.

† Амвросій, Митрополит
Філядельфійський Архиєпископ
† Ярослав, Єпископ Чикаґа † Йосиф, Єпископ СтемФорду

Помер Степан Волинець, видатний громадський і політичний діяч

Вінніпеґ. — У четвер, 10-го квітня ц. р., в одному із місцевих шпиталів помер несподівано, після успішної операції, відомий громадський і політичний діяч сл. п. Степан Волинець, проживши 74 роки. В Західній Україні в роках 1928-30 сл. п. Степан Волинець був послом до польського сейму від Сельробу. Згодом належав до передових діячів Фронту Національної Єдности, був редактором його органу „Українські Вісті" та співредактором „Перемоги". Як активний учасник Визвольних Змагань в рядах Українських Січових Стрільців під час першої світової війни, в другій війні він був членом Військової Управи дивізії „Галичина". Свою громадську, політичну і журналістичну активність продовжував під час еміґрації в Західній Німеччині й опісля в Канаді. Був членом Ділового Комітету для відзначення 100-річчя Української Академічної Гімназії, яку сам закінчив перед своїми студіями на Українському Тайному Університеті й опісля державному у Львові та на університеті у Відні. Похорон відбувся 15-го квітня вполудне на цвинтарі Усіх Святих у Вінніпеґу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Завеликі претенсії

Один з близьких співробітників кол. президента Джана Кеннеді, проф. Артур Шлезінгер, закинув президентові Ніксонові, що він і досі не з'ясував виразно своїх політичних цілей. Залунали на адресу президента Ніксона й інші критичні голоси, мовляв, за перші три місяці свого урядування він не запропонував радикальних законопроєктів у жадній із тих ділянок життя, які критикував під час передвиборчої кампанії. Найбільше противників теперішнього Уряду хвилює зростання числа американських жертв у В'єтнамі, а Уряд нібн „нічого не робить, щоб покласти цьому кінець.

У „Таймі" за квітень ц. р. вміщено цікавий лист до редакції, в якому пригадується, що за куди довший час попередні американські уряди не розв'язали різних болючих проблем, а від Ніксона вимагається, щоб він за три місяці вирішив такі проблеми, як війна, зріст злочинности в Америці, убогість, інфляція і всі інші турботи, що їх він не спричинив, а успадкував.

Люди завжди прив'язують великі надії до кожного нового лідера, до кожної нової „зміни варти". Алеж це тільки „право" молоді бути нетерпеливими. Само створення нової державної верхівки не може статися протягом ночі, а вимагає щонайменше тижнів. У підсумках тримісячного існування нового Уряду в Америці відбулися вже такі події, як покращання американсько - французьких взаємин внаслідок рзомов Ніксона з де Голлем, затіснення зв'язків з західньоевропейськими країнами, започаткування засекречених „приватних" переговорів з комуністами на Паризькій конференції, розмови амбасадорів „великої чвірки" в Об'єднаних Націях у справі Близького Сходу, започаткування боротьби проти злочинности такими заходами, як, наприклад, дозвіл користуватися підслухом супроти запідозрених злочинців і законопроєкт про збільшення числа суддів, — виступ проти студентських заколотів позбавленням авантурників державної грошової підтримки, започаткування боротьби проти інфляції, багато важливих нових призначень і т. п.

За американською Конституцією — існування Уряду обмежене 4-ма, а максимально 8-ма роками, у випадку перевибору того самого Президента. Це короткий час, щоб розв'язати проблеми, які назріли впродовж десятків чи навіть сотень років. Тому годі вимагати чудес — за три місяці праці Уряду президента Ніксона. Проте, пригадка проблем і зобов'язань завжди на часі.

УССР і ЧССР

Вже із самих скорочень-абравіятур назов цих країн видко, що з ними не все гаразд. Мова про три окремі країни: Чехію, Словаччину та Україну, з дочепленими Москвою ярликами „соціялістичних" та ще й „республік". Хоч ніяк не можна порівнювати життя українців з життям чехів та словаків, які навіть під час присутности совєтських дивізій на їхній землі почувають себе вільніше, все ж між цими долями цих народів дуже багато спільного. Всі ці три народи опинились під одним чоботом. Різниця лише та, що українці б'ються проти „комунізму" 50 років, а чехи та словаки ще донедавна мали перебільшену любов та надії на совєтську Росію. В кінці другої світової війни вони запитували українських втікачів: „Пречо утікаєте?" — чому втікаєте із совєтського „раю".

Швайцарський часопис „Дер Бунд", що виходить у Брні, опублікував статтю „Національна хвиля в Україні", зміст якої переповів паризький тижневик „Українське Слово" з 10 березня ц. р. Там підкреслено, що П. Шелест із УССР домагався в московському Політбюрі негайно окупувати Чехо - Словаччину, бо інакше він, московський ґавляйтер, „не відповідає за Україну". В тій статті сказано також, що ніде в Европі не було стільки прихильности до Чехо - Словаччини, як в Україні: „Реформи Дубчека лежали по лінії домагань української інтеліґенції, яка перед окупацією увійшла в конфлікт з владою". „Дер Бунд" інформував, що ректора Київського університету звільнено з посади за те, що підписав протестаційний лист проти окупації ЧССР, а у Львові відбулась масова демонстрація на могилі генерала Тарнавського.

Москва послала тепер умовляти словаків „делеґацію з УССР", на чолі з партійним ділком з Києва О. Ботвином. Невідомо, що робить та делеґація. Але відомо, що частина словаків виступає вороже проти українців на Пряшівщині, намагаючись їх словачити. Українці вільного світу мають цьому протидіяти всіма леґальними способами, а Уряд Словаччини напевно усвідомлює, що Чехія, Словаччина і Україна перебувають тепер в одному „човні".

СПОРТ І ПОЛІТИКА

Мюнхен. — В столиці північної країни Швеції, в Стокгольмі, у змаганнях гокею перемогла чехословацька спортова дружина прибулу з СССР совєтську дружину. Ця подія викликала велике огірчення в Москві: коли в совєтській телевізії показувано змагання цих дружин, що скінчилися перемогою чехословаків, то оператори виключили передачу в момент, коли оркестра заграла гимн країни переможців — Чехо - Словаччини. У Москві вважали, що спортовці окупованої Чехо-Словаччини не сміють бути переможцями над представниками держави окупантів.

28-го березня в Чехо-Словаччині, після повідомлення про поразку с о в є тських спортовців, запанувала загальна радість. По великих містах улаштовано демонстрації проти окупанта. Учасники походів вулицями міст гукали: „За серпень, за серпень!" (21 серпня 1968 р. „братні армії" мали свою „перемогу", напавши несподівано на малу Чехо - Словаччину). Демонстранти тішилися спортовою „відплатою" аґресорові за окупацію Чехо - Словаччини. Це трохи нагадує „реванш" Шевченкової сирітки, що на хвостоці щасливіших подруг „на Великдень на соломі" могла відповісти тільки: „А я в попа обідала" . . .

У Празі демонстранти вдерлися до канцелярії совєтського летунського підприємства „Аерофлот" і понищили документи та меблі. Поліція не мала особливої охоти перешкоджати цій протиросійській демонстрації.

Коли б подібна демонстрація сталася в будь-якій країні проти Америки, Британії чи Франції, то це викликало б протестаційну дипломатичну ноту і вимогу заплатити за учинену матеріяльну шкоду. Інакша реакція прийшла з Москви: в пресі СССР ударили в великі дзвони, мовляв, „контрреволюція" в Чехо - Словаччині підносить голову, і названо навіть як ініціятора демонстрації відомого комуніста-реформіста Смрковського.

Незабаром до Праги прилетіли непрохані гості: міністер війни Гречка* та заступник міністра зовнішніх справ Семьонов, Москва лихим оком дивилася на те, те, що навіть під російською окупацією Чехо - Словаччина була найвільнішою країною з комуністичним урядом. Отже з нагоди повибиваних вікон у канцелярії „Аерофлоту" в Празі Москва вирішила продиктувати урядові Чехо - Словаччини свої нові вимоги: покарати винних, припинити „антисовєтську пропаґанду" в пресі, радіо і телевізії, а для того — завести цензуру. Гості з Москви загрозили урядові Чехо - Словаччини, що російські дивізії виступлять в обороні „порядку", якщо демонстрації проти СССР повторяться.

Невідомо, що казали Гречці та Семьонові провідники уряду Чехо - Словаччини Про їх трагічну ситуацію свідчать слова секретаря компартії Дубчека в його промові 3 квітня. Він кликав громадян до спокою, щоб відвернути „катастрофу". Це натяк на загрозу створення послушного Москві уряду, що спирався б на силу дивізій окупанта і вернув би країну до способу правління Новотного. Недарма Гречка і Семьонов мали в Празі наради з догматичними комуністами, як, н а п р и клад Штровгал та наш „землячок" Василь Біляк.

В декляраціях і промовах провідників Чехо - Словаччини повторене все те, що їм продиктувала Москва. Вони це зробили з „серцем сокрушеним", хапаючись за формулу „законности" своєї влади і в надії, що дисципліноване суспільство зрозуміє ситуацію і не буде дражнити „північного вождя" навіть виявом своєї радости з приводу невдач совєтських спортовців.

Чи і як довго вдасться політикам Чехо - Словаччини балянсувати в цій небезпечній ситуації, покаже майбутність. Чи схоче Дубчек бути в своїй країні в ролі попихача Москви, як Кадар і Гомулка в Угорщині і Польщі? Досі Дубчек був популярною особою - ідеологом „соціялізму з людським обличчям" в Чехо - Словаччині. Чи схоче він виступати тепер перед людністю своєї країни з „твар'ю" Сталіна?

Лондонський т и ж невик „Обсервер" з 6 квітня ц. р. вважає, що нині Кремль стоїть перед „історичним вибором": або накинути свою волю чехам і словакам, або ж дати їм більшу свободу. В другій можливості, це „заразило б не тільки поляків та угорців, але, можливо, також українців та інших".

Само собою, „ч е р вониі фашизм", що панує з Москви над поневоленими народами, не погодиться на лібералізацію в своїй імперії. Москва має давну традицію неволі. Про це так писав шведський дипломат Ґустав Лілієнкрона в 1657 році, після смерти Богдана Хмельницького (тоді шведський уряд підписав союзний договір з Україною): „Москва не стерпить вільного народу".

Як пише московський кореспондент л о н донського „Сандей Таймс" з 3 квітня ц. р., маси на Московщині поставилися байдуже до аґресії на Чехо - Словаччину. Він чув навіть слова схвалення: „Ми чехів і словаків визволили, а вони, невдячні, бунтуються . . . Бачивши фотографічні знімки, як чеські патріоти малювали „гакенкройци" на совєтських танках, московські обивателі висловлювали своє обурення на цю зневагу „русского оружія".

Ця звичка до неволі — найбільша небезпека для сусідів Росії і для визволення самого російського народу. Славний шотляндський гуманіст XVI стол. Джордж Бюкенен писав у своїй праці про спосіб правління у шотляндців, що є народи, котрі приписують іншим ту форму правління, яку мають самі у своїй державі. Він згадав, що швайцарці мають республіку, а про Московщину написав такі тяжкі слова: „Московщина тішиться тиранією".

Пошана до тиранського режиму помітна також серед російських „білих" еміґрантів. Вони вороже ставляться до большевизму, але багато з них явно і тайно схвалюють політику поневолення Москвою інших народів: бояться, що перехід до демократії підсилив би „сепаратистів" у Совєтській імперії. Тому, мовляв, нехай кремлівські тирани й далі тримають поневолені народи в кайданах . . .

П. А.

*)Пишу „Гречка" (не „Гречко"), бо цей маршал із породи „самостверджених малоросів". Чомусь пішла „мода" прізвища — „Писанка", „Квітка", „Рибка", „Пашута" і т. д. міняти на „Писанко", „Квітко", „Рибко", „Пашуто". Повна нісенітниця. П. А.

Методій Борецький

ХТО ТАКІ АКВАНАВТИ І ЯКЕ ЇХ ЗАВДАННЯ

11-го січня ц. р. Комісія Морського Знання, Інженерії і Природніх Багатств ЗСА проголосила проєкт десятилітньої програми дослідження морських глибин. Цю 15-членну комісію покликав до життя Конґрес, а її особовий склад призначив колишній президент Джансон два роки тому.

Завданням цієї комісії було виявити доцільність і можливості переведення широкої програми морських дослідів і приготовити для федерального Уряду звіт з відповідними рекомендаціями.

Проєкт десятилітньої програми

Згідно з проголошеним звітом цієї Комісії ЗСА повинні зреалізувати далекосяглу програму, яка охоплювала б: збудування підводної атомової електрівні, удосконалення операцій видобування мінералів з морських глибин, поліпшення метод ловлі риби, встановлення на глибині 2 000 стіп рухомої дослідчої станції, абсолютну контролю глибин до 20,000 стіп, контролю прибережних околиць, встановлення більш ефектовної станції досліджування та передбачення погоди, створення цілого ряду океанічних лябораторій, о ч и щування озер та творення морських розвагових осель.

Цією програмою мала б зайнятися Крайова Морська і Атмосферична Аґенція. Для її здійснення ця Комісія пропонує витрачати додатково до теперішніх витрат 650 мільйонів долярів протягом 1971-1975 рр. і 950 мільйонів долярів протягом 1976-1980 рр.

Теперішня програма

Теперішня програма дослідження морських глибин в основному складається з серії тимчасового перебування т. зв. морських лябораторій з людською залогою на відносно малій глибині. Цією програмою займається морська фльота ЗСА. В половині жовтня 1968 р. занурено на 620 стіп біля Каліфорнії третю морську лябораторію для 60-денного постою. Командантом цього проєкту був Джексон Томскі. Завданням проєкту було збудувати „сухий" будинок на дні моря і перевести досліди в оточенні морських тварин, особливо морських левів. Розмір лябораторії ч. 3: довжина 57 стіп, діяметр 12 стіп. Виглядом вона нагадує залізничний паровіз.

Під час цієї виправи нурці занурювалися до глибини 800 стіп, де тиск на їхнє тіло доходив до 300 фунтів на квадратовий цаль.

Власне найбільшою проблемою занурювань є тиск, який витворюється в організмі нурця. Під час занурення нурець дихає сумішкою газів, яка має той самий тиск, що й вода в місці, де він перебуває. Після 24-ох годин тиск у його організмі дорівнює тискові води. Щоб витягнути нурця на поверхню моря, потрібно 24-ох годин, якщо він був під водою щонайменше 24 години. Отже, для ступневого зменшення тиску, аж до нормального, потрібно стільки часу, скільки вимагає зрівняння цього тиску під водою.

В цій виправі взяло участь 54 досвідчених акванавти, в тому числі дев'ять цивільних науковців та нурці з Канади, Британії і Австралії. Їхній вік від 24-ох до 47-ох років.

Морські лябораторії, в яких перебувають нурці, також виповнені сумішкою кисню, азоту і гелію. Тиск у цих лябораторіях дорівнює тискові води на даній глибині. Внаслідок цього нурці мають свободу рухів; вони можуть залишати свої лябораторії і вертатись до них.

Тому, що в підводних лябораторіях, як сказано, акванавти дихають сумішкою газів — 2% кисню, 6% азоту і 92% гелію — вони почувають себе зовсім інакше, як у земній атмосфері, що має інше відношення цих складників. Цей склад газів підібрано так, щоб нурці легко могли дихати, але вогонь в такій суміші не горить через брак відповідної кількости кисню.

Якби нурця витягнули на поверхню зашвидко, тиск його крови був би багато вищим від атмосферичного, і це могло б спричинити великий біль в суглобах, завороти голови, тяжкість дихання, навіть параліч і смерть.

Проблему тиску розв'язують в такий спосіб: нурця перед зануренням заводять до відповідної кімнати, в якій ступнево збільшують тиск протягом 14-ох годин до висоти тиску, який буде на тій глибині, на яку висилають нурця. Подібний процес відтиснення проходять нурці перед поворотом на поверхню.

Свої виправи довкруги підводної лябораторії нурці відбувають у сильному штучному світлі, яке сягає понад 100 стіп у промірі. Штучне світло приваблює підводних тварин, і це допомагає в переведенні дослідів, за винятком деяких випадків.

Усі досліди під водою ведуться в трьох площинах: загального океанознавства, морської біології і геології.

Теперішньою програмою займаються три федеральні аґенції і одна цивільна установа, а саме: Департамент Внутрішніх Справ, Крайова Аеронавтична та Космічна Адміністрація, Прибережна Служба і Дженерал Електрік Компанія.

У програмі дослідження морських глибин, як і в далекопростірних дослідах, не обійшлося без людських втрат. Під час виконування своїх обов'язків згинув акванавт Беррі Л. Кеннон. Заходи вияснити причину його смерти і досі не увінчалися повним успіхом.

Не зважаючи на колосальний тиск у глибинах океанів, холод, постійну темряву, ізоляцію, незвичайний розклад праці, обмеженість рухів і проблеми комунікації, людина не стоятиме на місці, а невпинно працюватиме далі, бо це — природній людський гін відкривати нове й вияснювати невідоме.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редаґує: Д-р Михайло Давидюк

ГІГІЄНА РОТА

Можна з певністю сказати, що чистий рот це здоровий рот. У брудному роті розвиваються бактерії на яснах, у залишках харчу та в зубному камінні.

Люди пильнують, щоб харч був приготований чисто, одначе не завжди звертають увагу на свої брудні зуби.

Є два роди зубних щіток: найльонові і н а т уральні. Найльонова щітка не набирає в себе води, і тому не м'якне при уживанні. Якщо вживач має запалені ясна, тоді така щітка шкідлива. Якщо має здорові ясна, тоді вона більш ефективна, як натуральна. Н а т у ральна щітка при вживанні натягає у себе воду і стає м'якшою, тому не можна нею користатися більше як раз на 24 години. З огляду на це треба мати принаймні дві натуральні щітки: одну на ранок і одну на вечір.

Щітки мають різну будову і поверхню. Ними всіма можна добре вичистити зуби, одначе найкраща щітка має рівну поверхню, просту ручку з двома рядами волосіння і шість разділів.

Електрична щітка набирає щораз більшої популярности. Вона особливо практична для тих людей, що чистять свої зуби поспіхом; ручна щітка забирає 10 хвилин, а електрична — лише 2 хвилини.

З власних спостережень можу сказати, що у багатьох моїх пацієнтів, які хронічно мали брудний рот і криваві ясна, після вживання електричної щітки стан значно покращав.

Зубну нитку можна вживати, але уважно, щоб не подряпати ясен. Нею можна дуже добре усувати залишки харчів з-поміж зубів у місцях, де щіткою цього неможливо.

„Щоб чищення зубів було найбільш ефективним, робити це треба протягом 15 хвилин після кожного їдження, бо багаті на цукор залишки харчу в присутності бактерій псуються і витворюють кислоту, яка нищить здорові зуби. Правильне масування ясен щіткою пожвавлює циркуляцію крови і робить їх відпорнішими до захворювання.

Рекомендується починати чищення від найдальшого зуба ззаду. Вичистивши його, треба переходити до сусіднього зуба і продовжувати цей процес довкола рота. Чистячи кожного зуба від 5 до 10 разів, щітку треба притискати рівно й сильно до ясен та зубів і обертати її догори попри долішні зуби і вниз попри горішні зуби. Ніколи не слід обертати щітки в сторону ясен, бо в такий спосіб можна їх подразнити і подряпати.

Тут варто підкреслити, що піля 35-го року життя люди втрачають більше зубів від інфекції ясен, як від гниття зубів.

Речовини, уживані для полоскання рота, усувають залишки харчу, але їх ефективність щодо вбивання бактерій і забезпечення зубів від дірок незначна.

Деякі люди, особливо молодь, смокчуть м'ятні цукерки, щоб позбутися звички до курення або забити неприємний запах з рота. Звичайно ці цукерки мають у собі багато цукру, тож коли їх вживати часто, вони витворюють концентровану кислоту, яка спричиняє дірки в зубах, розміщених попри ясна. Ці дірки найтяжче пльомбувати. Таку ж шкоду спричиняє жування ґуми

Квасні напої, як, наприклад, цитриновий сік чи кокакола, спричиняють зубом шкоду. Вони можуть або самі розчиняти зуби або невтралізувати слину, яка зберігає зуби.

Хоч зуби можна прополікувати звичайною водою або з поміччю соди і солі, зубна паста і порошок роблять чищення зубів приємнішим і успішнішим заняттям.

Паста і порошок мають у собі майже ті самі складники. До того ж у пасті є ґліцерина або якась інша речовина, що надає їй пастової форми. Для кращого смаку підприємці додають до пасти оливку, сахарину та ін.

Деякі продуценти виробляють пасту, яка „робить зуби білими". Люди, що вживають такої пасти, мають більш стерті і вразливі зуби.

Якої б пасти ми не вживали, не слід покладати на неї надію, що вона сама збереже наші зуби здоровими. Паста не гарантує проти творення дірок і осідання каміння на зубах, вона тільки сповільнює ці процеси.

Останнім часом ведуться посилені досліди над випродукуванням пасти, яка б розпускала зубний камінь. Можливо в скорому часі зможемо її вживати.

Д-р Іван З. Дорощак
дентист

Лука Луців

ПРО СВОЮ ВЛАСНУ КНИЖКУ

(„Іван Франко — борець за національну і соціяльну справедливість")

(1)

Всім тим, які можуть зробити великі очі, побачивши, що я пишу сам про свою власну книжку, пригадаємо напочатку, що автори деколи самі реферують про вислідн своїх дослідів, щоб звернути на них увагу та підкреслити, що в них нове чи „єретичне" в порівнянні з дотеперішнім станом.

А тепер про те, що спонукало мене взятися за цю працю про цілість Франкової літературної творчости, хоч я вповні здавав собі справу з того, що треба буде прочитати понад 10.000 сторінок Франкових творів та літератури про нього, між якою є окремі книжки по кілька сот сторінок. Пишемо це не на хвальбу собі, тільки підкреслюємо труднощі, які виникають перед тим, хто хоче сам поглянути на цілу творчість Івана Франка. В Україні аж три автори — О. Білецький, І. Басс і О. Кисельов — видали на 356 сторінок книжку п. з. „Іван Франко. Життя і творчість" (Київ, 1956). Там є монографії про окремі роди літературної творчости І. Франка. Є. Кирилюк написав сам про цілість Франкової літературної творчости, алеж він працював над своєю книгою майже 20 років, а ми могли своїй праці присвятити тільки три роки, і то поза нормальними годинами зарібкової праці.

І нам дехто радив „спряґтися" з іншими літературознавцями, які опрацювали б окремі роди літературної творчости автора „Мойсея", але ми хотіли своїм власним оком подивитися на цього Титана праці, як назвав його М. Грушевський. Ми старалися дати оцінку цього літературного велетня, виявляючи його осяги в поезії, мистецькій прозі, в драматичній творчості, частинно і в літературній критиці та публіцистиці, бо всі повищі роди творчости зазублювалися в І. Франка, чого не видко тоді, коли окремі автори пишуть про поезію, п'єси, оповідання й повісті.

Виходячи з залі Карнеґі в Ню Йорку після Франківської Академії, почули ми такі слова: Краще було б на кінці заспівати „Третій інтернаціонал", а не „Не пора", бож Франко був комуністом". Подібні оцінки І. Франка можна почути від тих, які не знають його творчости й діяльности. В поневоленій російськими комуністами Україні всі, що пишуть про І. Франка, вважають його стовідсотковим прихильником к о м унізму, хоч і стверджують, що автор „Мойсея" та „Івана Вишенського" деколи „не порозумів" Маркса. Навіть рідний син І. Франка Тарас дописався до того, що його батько був би вступив добровольцем до червоної армії, коли б тільки дожив до часів Сталіна - „визволителя" під час другої світової війни.

В поневоленій Москвою Україні при кожній нагоді підкреслюється, що автор гимну „Не пора, не пора, не пора москалеві й ляхові служить" усе своє життя дбав тільки про те, щоб Україна була разом із Москвою, щоб вона не була самостійною.

Ми старалися п о в и щі справи вияснити на основі літературних і публіцистичних праць І. Франка. З приводу 100-річчя з дня народин поета чути було голоси, що мовляв, українці у вільному світі не мають книжки про цілість праці Івана Франка. Наші україністи боялися писати про цілість творчости І. Франка і не хотіли порушувати деяких болючих справ у зв'язку з життям та працею сина нагуївського селянина-коваля. В поневоленій Україні писали про І. Франка так, як про це ми вже згадали.

Антін К р у шельницький ще в 1910 році дав досить повний огляд поезії І. Франка, і після нього ніхто не відважився дати ширшу працю про нього, обмежуючися окремими вузькими темами, з яких несвідомі люди сміються як із „причинків", не знаючи, що ці причинки дуже помічні для тих авторів, які хотіли б синтезувати й дати більшу працю.

І. Франко був живим чоловіком, який „за правду боротись готов". І він за неї боровся ціле життя. Він заявляв:

Люди, люди, я ваш брат,
Я для вас рад жити.
Серця свого кров'ю рад
Ваше горе змити.

Вшанувати І. Франка щиро, а не лицемірно, можна тоді, коли пізнаємо повну правду про нього, про його життя і його твори, які найтісніше пов'язані з життям поета. Це підкреслювали дослідники Франкової творчости А. Крушельницький і В. Сімович. Та в дотеперішніх працях про І. Франка не бачимо, щоб автори пов'язували твори поета з його життям.

У своїй праці ми не подавали окремого життєпису І. Франка, як це роблять інші франкознавці. Ми використали якнайширше біографічні твори письменника, щоб показати його в його ж таки самопортреті. Вже проф. о. О. Огоновський такі Франкові твори як „Малий Мирон", „Оловець", „Schön Schreiben", „Під оборогом", „Мій злочин" та інші трактував як біографічний матеріял, проти чого слушно протестував автор, бо вище названі твори — це не тільки біографічний матеріял, але й літературно вартісні твори.

Ми ширше згадуємо про батька і матір поета, які були першими виховниками Малого Мирона чи Іванця. Сам поет писав про матір:

Мамо, голубко!
Зарання в могилу
Праця й недуга
зложили тебе,
Пісня ж твоя
в невмираючій силі
В моюму серці ясніє, живе.

Гадаємо, що оригінальним в нашій праці є і те, що ми не розбивали творчости письменника на окремі жанри: поезію, оповідання, повісті й романи та драматичну творчість, як це робили й роблять інші франкознавці. Ми тільки драматичну творчість згуртували окремо, бо вона майже вся припадає на 90-ті роки минулого віку і тісно пов'язана з життям автора в тих роках.

Наша праця не складається з кількох більших частин, як звичайно буває в подібних книжках. Вона має аж 72 різної довжини розділи, присвячені окремим проблемам.

(Далі буде)

Промова в Літературно-Мистецькім Клюбі в Ню Йорку 25 жовтня 1968 р.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО „ЧУЄШ БРАТЕ МІЙ"

В „Свободі" з п'ятниці, 11 квітня, 1969 р. був допис п. Софії Наумович п. з. „Сквер Тараса Шевченка у Парижі". В тому дописі сказано, що хор відспівав пісню „Чуєш брате мій"... Кошиця. Ця пісня є Лева Лепкого (слова Богдана Лепкого), а Кошиць її згармонізував, як гармонізували цю пісню й інші композитори, почавши від М. Гайворонського.

Такі недогляди трапляються в нас не тільки в дописах. Недавно дістав я платівку (як гонорар) з награнням квартету „Верховина", де поруч моєї пісні була і пісня Л. Лепкого „І снилося зночі дівчині" — приписана мені.

Думаю, що добре було б звертати трохи більше уваги на авторство пісень та бодай тим способом давати гонорари авторам.

Роман Купчинський
Ню Йорк

Людмила Коваленко

ЗУСТРІЧ З УКРАЇНОЮ

Вони з'явились несподівано, ці кілька коротких речень. Наче хтось відчинив вікно і поставив мені букет квітів. Простих, невибагливих, але свіжих і ніжних. Тим більше дорогих, що ніхто їх не просив, ніхто й не сподівався.

Найменше сподівалась я зустріти згадку про нас, про українців у цій цікавій, хоч і нескладній книзі про вибори в якомусь стейті, в сільській околиці, про запал, відданість і нехіть, які скупчуються в ці моменти в серцях людей, відданих одній чи другій партії.

Було цікаво читати, бо це вперше знайомилась я з залаштунковими відносинами виборчих кампаній, не великих, голосних президентських виборів, а боротьби за скромне, здавалось би, місце депутата до Палати Репрезентантів, місце конґресмена.

Я навмисне вибрала цю книжку, щоб не трапилась мені знову якась чергова образа, що їх стільки вже довелось мені зустріти в сучасній літературі, зокрема в літературі про останні роки другої світової війни, і особливо — про переслідування і нищення жидівського народу в Европі.

Додати до цього статтю Розенфільда у „Вашингтон Пост", звіт п. Снилика про лекції про Україну в Ню Скул в Ню Йорку, і в серці щеміло питання: Та доки ж, Господи, будемо ми терпіти цю зневагу, цю образу, оце бажання скласти на нас провини інших націстів і російських погромників?!

Наше національне „я" переносить забагато таких образ, таких несправедливих обвинувачень, і часом воно тільки щемить, а часом може й заломитись.

Тому я вирішила скласти ці кілька коротких речень про нас, що не мали ніякого зв'язку з фабулою, ні з героями її. Фактично — ні з чим.

Так і почувалось, що щось вразило Джан Баррі, і вона вилила ці враження в книжці так само природньо, не замислюючись, як вона виливала в ній своє захоплення красвидами.

Ось ці кілька речень:

„Розвозячи протягом двох днів по Касл Кавнті картки для реєстрації в члени партії, вона наскочила на українське поселення, про існування якого не знала. Воно було високо в горах і над ним панувала чарівна церква, одягнута аж до самої куполи в дошки. Церква сяяла чудовими іконами, які виконали мистці, що втекли від сталінського режиму. Люди були стримані і сердечні, і в них зберіглась непорушним чар старого світу і його гідність. Гори, що височіли над їх маленькою долиною, були дикі, непрохідні, вкриті ялинками, як футром. Люди казали, що це нагадувало їм батьківщину, і тому вони оселились тут. Всі вони були тверді республіканці..."

Небагато, але щиро і вірно. Ми такі й є — солідні, віддані церкві, повні бажання краси, любови до мистецтва і туги за покинутою батьківщиною...

Нам треба пам'ятати, які ми є, і добре, що Джан Баррі нагадала нам про нас.

Ось чому я переклала ці кілька рядків і посилаю їх читачам, як писанку на Великдень.

Христос Воскрес!

Наукова лекція д-ра Володимира Кисілевського

Ріджайна, Саскачеван (Б. К.). — У п'ятницю, 28 лютого 1969 р., д-р Володимир Кисілевський з Оттави читав у Саскачеванському університеті кемпус у Ріджайні, лекцію про Европейські етнічні групи і закон. Ця лекція проходила у зв'язку із дослідженням історії Західньої Канади.

Наш науковець виказав на підставі джерельних матеріялів, що перша ґенерація европейських поселенців у Канаді виявила себе незвичайно здисциплінованою групою. Вона шанувала і повинувалася законам країни, в якій перебула. Свої міркування він ілюстрував джерельними матеріялами, зокрема з життя і побуту українських поселенців. По викладі була дискусія, під час якої наш учений давав вичерпні відповіді на поставлені питання.

Як відомо, д-р В. Кисілевський закінчує тепер працювати над складенням біографічного словника українських піонерів у Канаді. В тій цілі він тепер відвідує провінційні архіви в Манітобі, Саскачевані й Альберті, щоб доповнити чи провірити деякі дані. Наукову працю д-ра Кисілевського спонзорує Канадійська спонзорує Канадійська Наукова Рада.

Проф. д-р Михайло Пап очолив Українські Злучені Організації — Відділ УККА в Клівленді

22-го лютого ц. р. відбулися річні загальні збори Українських Злучених Організацій Відділ УККА в Клівленді, у висліді яких представники організацій вибрали нову управу, яку очолив проф. д-р Михайло Пап. Звітування дотеперішньої управи, яку через дві каденції очолював мґр. Степан Воляник, проілюстрував постепенний зріст позиції і престижу Українських Злучених Організацій, як на внутрішньому відтинку під оглядом організаційної справности і координації громадського життя чи розбудови фінансової бази, так і на відтинку зовнішньої репрезентації української громади. В тих напрямках управа проробила успішну роботу, що і ствердили учасники загальних зборів, а мґр. Степанові Воляникові висловили спеціяльне признання за вміле кермування справами Злучених Організацій.

Крім проф. Папа, як голови, збори вибрали: д-ра Б. Футея, інж. В. Базарка та д-р Д. Павлишина на заступників голови. До складу управи увійшли ще: п. Р. Воляник, д-р Б. Раковський, мґр. М. Яремко, п. І. Попович, д-р М. Дейчаківський, п. Р. Почтар, п-ні О. Городиська і п. П. Лютий. До контрольної комісії обрано: мґр. С. Воляника, д-р М. Тимкова і п. В. Камінського.

Проф. Пап, дякуючи за довір'я громади, підкреслив відрадний факт, що до управи були включені представники молодшого покоління і висловив сподівання, що нова управа буде змагати далі розбудовувати суспільно-громадське життя української клівлендської епільноти.

д-р М. Д.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІДБУДУВАТИ ХАТУ ПИСЬМЕННИКА І. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

У зв'язку з відзначуванням 200-річчя письменника-клясика Івана Котляревського, писала „Літературна Україна" з 11 березня, „громадськість м. Полтави висунула пропозицію про відбудову хати І. Котляревського за малюнком Т. Г. Шевченка. Це був би своєрідний пам'ятник поетові. Незабаром, треба сподіватися, почнеться впорядкування садиби І. Котляревського. з часом сюди буде перенесено й літературну частину музею". Хата І. Котляревського, з якої прегарний різьблений сволок, та ін. деталі вмонтовані в новіший дім, перебуває на межі руїн. Музей письменника міститься в іншому місці, а справжня історична пам'ятка — гине, дарма що вона зберігає лише деталі хати, яку відвідував Т. Шевченко і яку змалював.

Лариса М. Л. Залеська Онишкевич

ПЕРЕД ПРЕМ'ЄРОЮ „ГОЛОДУ"

Недавно появились друком дві драми Богдана Бойчука. Першу з них, „Голод", поставить цього місяця „Новий Театр" в Ню Йорку. „Голод" — це драматична поема; вона має форму одноактівки з дев'ятьма сценами й прологом.

Пролог — це тло початку голоду на Україні 1933 р. На тлі дії, званої „пантомімне або драматично-балетне дійство", чути „голос від „Розп'яття", який коментує, що Він взяв на себе рани, взяв гріхи людей, але не їхнє горе. Люди вічно в сутичці між собою, хоч все одно помруть, „замість дерти неправду, вони нещадно роздирають ближнього". В насвітленнях, моментах, показано, як село в руїнах голодує; як солдати відбирають і зернятка збіжжя, як вони знущаються над дівчатами, священиком. Бачимо, як виголоджені селяни втратили вже власну волю.

В першій картині дії бачимо молодого чоловіка, який визначує собі камінням виміри на могилу. Надходить молода мати з дитиною на руках. Вона виймає останні куски їжі. „Мужчина" (безіменний) відбирає в неї, але швидко таки ділиться з нею і коментує, що нема чого бути добрим, солдати ж навчили вже їх, як жити! Він нарікає на владу, яка забрала волю та ідентичність людини. В дальших сценах бачимо поета, який втратив розум, а волю відібрали йому солдати; бачимо бабусю, яка тягне тіло внука, щоб закопати його десь. „Жінка" і „Мужчина" вже зовсім знесилені. Коли бачать ще одного чоловіка, який біля них помер, „Мужчина" радіє, що „людина вільна і може собі вмерти. Якщо її не змусять". Та „Жінка" освідомлює його, що це таки солдати голодом змусили його померти. В кінцевій сцені „Жінка" робить останні зусилля, щоб рятувати дитину і знайти їй щось їсти. „Мужчина" плазує, нічого не знаходить і в розпуці б'є кулаками у Розп'яття. Кров спливає йому з руки. Він дає дитині ссати свою кров. Опісля, під ліричну молитву „Жінки", він вмирає.

Тут автор, Богдан Бойчук, мабуть навмисно підібрав героєм п'єси чужого мужчину, а не рідного батька дитини, щоб показати поведінку людини з принципових мотивів. Він ставить головну проблему твору так: „я ціле життя старався бути вільним, лишав усе, роздирав дружність з людьми, — а це боліло, це й тепер болить — і що? Яку я маю волю?" Людина доведена до крайности свого біологічного існування такиболіє над цим, що має визначити її людськість.

Техніка побудови цього твору підходить під стиль ранніх творів Сартра, які він сам описував, що „мають одність місця, кілька входів і виходів, напружені арґументи поміж героями, які обороняють свої індивідуальні права і пристрасті". І так Бойчук, на тлі історії, насвітлює дві теми: вбивання людей, замість спільно „дерти темряву", і вартість індивідуальної свободи для себе у вирішуванні власних поступків. „Мужчина" свою волю доводить, чи обороняє до кінця. „Жінка" тут слабша. Вона не квестіонує, не роздумує, тільки підсвідомо і завчено вірить, що треба „помогти людині". В неї природна, глибока доброта до всіх. Вона діє простолінійно. „Мужчина" ж поборює ще свій внутрішній конфлікт. Він хоче прикинутись грубим, егоїстом, але в кожній своїй дії він поступає навпаки. Прикінці, коли він випадково (?) проколов собі руки, він вирішенням своєї волі рятує чужу дитину, і чинить свідомо це, в що „Жінка" вірить більш природно чи підсвідомо — помагає людині.

Тут ми бачимо в Бойчука дещо сартрівську філософію. В праці про екзистенціялізм і гуманізм Сартр твердить між іншим, що: а) людина є присуджена до свободи, б) людина є нічим іншим, тільки сумою свого життя, своїх вчинків, і в) людина є відповідальна за себе і за людство. Власне ці пункти ми бачимо і в Бойчука. Акт вирішення помогти людині доказав „Мужчини" людськість, не тільки людяність. Людина є окружена та обмежена смертю, але має також і свободу, і може цією свободою користуватись. Бо, як і в Кам'ю — людина є також єдиною істотою на світі, яка настоює на тім, що вона має якесь значення. Отже, шляхом декартівського роздумування, людина таки має значення в житті. Ця ідея в Бойчука доходить майже до виклику, не так людській долі, як Богові. Але не зовсім. Коли герой тут сумнівається в глузді свого життя: „і не зміниться нічого, як ми всі помремо з голоду", — то він вину кидає на людину. Все зло походить через волю людини — себто, людина чинить зло по своїй волі. І тому друга людина мусить страждати. Мабуть тому також ми чуємо ще в пролозі: „та все дарма: я їхніх ран собі не брав". Христос взяв на себе всі гріхи тільки. На біль не стало місця?

В результаті Бойчук заперечує іншу теорію Сартра, що людина своєю індивідуальною волею висилає себе в самотність, до свободи. Коли при кінці п'єси ми трохи не певні, чи „Мужчина" дав пити дитині кров тому, щоб доказати еґоїстично свою останню волю, чи з доброти — ми переконуємось, що таки з природньої, чи підсвідомої доброти. Він же й раньше погрожував тільки, щоб приховати цю доброту. Отже людина навіть у найбільш невигідних ситуаціях своїми безкорисними ділами доказує свою вільну волю і потребу другої людини.

В цім творі в атмосфері сильне напруження. Трагічність ситуації підсилена музикою і високою поетизацією мови. Тут прегарні молитви над померлими. Мова персонажів, хоч часом штивна, але повна багатих метафор і порівнань: „кидає зерно на тіло ниви", „жахтить від сонця", „тяжко відпороти діда від торби", „видушують серця, мов вишні", пррами стежок — як жили", „вся вростає забороною в землю" та інші. Цікаво, як саме ці поетичні картини будуть передані на сцені, як рівно ж цікаво, яку інтерпретацію твору надасть в прем'єрі режисер Володимир Лисняк.

Три республіканські сенатори залишили Комісію, очолювану сен. Кеннеді

Новм, Аляска. — Три республіканські сенатори Дж. Морфі з Каліфорнії, Г. Беллмон з Оклагоми та В. Б. Сексбі з Огайо припинили працю в Підкомісії в справах індіян, яку очолює сенатор демократ із Массачусетс Едвард М. Кеннеді, твердячи, що ця Комісія, досліджуючи життя індіян, ескімосів та алеутів, звертає більшу увагу на те, щоб прославляти сенатора Кеннеді, а не на визначену собі програму. Сенатор Морфі заявив, що наперед визначено села, куди має їхати Комісія, і все зорганізовано так, щоб преса, радіо й телевізія якнайбільше подавали вісток про сенатора Кеннеді. „Ми прибули сюди, щоб зібрати факти, але ми їх не дістаємо" — казав сенатор Морфі. Сенатор Кеннеді сказав, що республіканці можуть говорити, що їм подобається, але твердити, що ця поїздка Комісії по Алясці — це політика — це смішно, бо проблеми індіян надто поважні. Досліди на Алясці запроєктував був ще Роберт Ф. Кеннеді, який був головою Підкомісії в справах індіян, а пізніше провід обняв сенатор Едвард Кеннеді. Сенатор Морфі ще з Аляски вислав до преси повідомлення про те, чому республіканці залишають Підкомісію.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Ґартфорд у поклоні Шевченкові

(О. Т.). — Під гаслом „Гартфорд у поклоні Тарасові Шевченкові" місцевий Відділ УККА відзначив 16 березня роковини Великого Кобзаря в авдиторії Католицької середньої школи. Гарна погода сприяла імпрезі. Люди з далеких околиць, як Бріджпорт, Ню Гейвен, Віллімантик та навіть із сусіднього стейту Массачусетс приїхали віддати поклін Великому Синові України. Перед гартфордською громадою виступила перший раз Студія Мистецького Слова з Ню Йорку. Цього року Шевченківська Академія була дещо відмінною від академій попередніх років. В програмі Театр Шевченкового Слова у виконанні згаданої Студії дав містерію „Великий Льох" і поему „Невольник".

Студія під керівництвом Йосипа Гірняка та Лідії Крушельницької, корифеїв українського театру, впровадила свіжий напрям у постановці творів Т. Шевченка — мелодеклямацію з закраскою балетного мистецтва. Молоді артисти зуміли поєднати словесний вислів відповідними рухами, як також груповим уставленням дати публіці картину певної дії. Цю тонкість і делікатність рухів вміла віддати молодим артистам пріма - балерина Рома Прийма - Богачевська. Маестро д-р Ігор Соневицький музичним супроводом вміло об'єднав вислів слова і руху у гармонійну цілість. Окреме признання треба висловити п-і Славі Ґеруляк за оригінальне оформлення сцени та за оригінальність костюмів. Світляні ефекти, завдяки п. І. Шуганові, були також чинником успіху імпрези. Імпреза була дуже успішною. Після закінчення програми голова місцевого Відділу УККА, п. О. Пришляк, в супроводі Дарусі й Христі Пришляк, подякував усім членам Студії за їхнє артистичне виконання і вручив п-і Лідії Крушельницькій цвіти.

Після програми запрошено членів Студії до Українського Народного Дому, де представники місцевих організацій мали змогу з ними ближче запізнатися при скромній вечері. Надіємося, що Студія в будуччині загостить знов до Гартфорду. Бажаємо всім членам Студії багато успіхів в дальшій праці.

Київське видавництво „Мистецтво" випускає кольоровий альбом „Українські писанки"

Київ. — Молодий вчений-гістолог Е. Біняшевський кілька років працював над першим в Україні великим альбомом з репродукціями та відомостями про українські писанки, що становлять окрему багатющу ділянку в українському народному мистецтві. З позицій лише історії та народного мистецтва зміг науковець опрацювати книжку „Українські Писанки", яку незабаром має випустити видавництво „Мистецтво". Газета „Літературна Україна" з 1-го квітня, не згадуючи про пов'язання українських писанок з християнством, інформувала, що науковець зібрав багатющу колекцію писанок з усіх сторін України і з різних часів, у тому і з минулого століття. Він репродукував також орнаментику з різних історичних українських будов, що подібна до орнаментів деяких писанок, показуючи тим, що писання писанок сягає в найдавніші часи української історії. „Альбом вперше дає можливість познайомитися з типами писанок усіх етнічних груп українців. Ви знайдете в ньому перлини розпису Київщини і Полтавщини, Харківщини й Чернігівщини, Поділля і Полісся, Галичини й Волині, Запоріжжя, Лемківщини, Одещини, Гуцульщини, Закарпаття та багатьох інших районів, і кожній з цих груп притаманне щось своє, неповторне. Вишуканість мереживних орнаментів гуцульських писанок, їхня ювелірність змінюються лаконізмом та виразистю в зображенні б е з бережного Чорного моря в писанках Херсонщини, чудовий декоративний розпис „козачих левад" з Одещини контрастує з пряшівським зображенням дівчат, що, взявшись за руки, танцюють коломийки, безліч найрізноманітніших геометричних орнаментів прекрасно доповнюється рослинними. Тут і „бокові троянди", і „трилистки", і „сторчова рожа", й „туліпани", „огірочки", й сила інших найвелемудріших, назвичайно багатих мовним колоритом, як і декоративним, народних назв. В основі кожної писанки, проте, лежать закономірні орнаменти, котрі вказують на спільне їхнє походження". На жаль, в силу, очевидно, обставин автор промовчує в коментарях релігійну глибоку символіку писанок християнського часу.

У підневільному Києві знову вийшла антижидівська книжка

Київ. — Совєтська Росія грубо маневрує в своїй боротьбі проти впливів сіонізму. Зберігаючи далі традиційні російські антисемістські виступи, окупаційний режим прикривається... Україною. Найновішим таким „маневром" є поява, після кількох попередніх, нової книжки у „Видавництві Політичної Літератури України", під наг. „Сіонізм — знаряддя імперіялізму". Книжку доручено написати не українцеві, комуністові Михайлові Фріделеві, але випущено її в Україні, зрозуміла річ, з метою підгрівання давніх, схололих непорозумінь в жидівському середовищі щодо українського народу. М. Фрідель, виступаючи проти Ізраїлю, де за його уявою, „панує жорстока експлуатація трудящих, масове безробіття, диктатура, расова дискримінація" тощо, називає сіоністичний рух „реакційною буржуазно-націоналістичною течією" та не знаходить слів, щоб ганьбити жидівство. При тому ЦК КПССС - Фрідель не забувають і про немилих їм українців з часу Головного Отамана Симона Петлюри, який рішуче виступав проти погромів і карав погромників, котрі виявлялись здебільшого членами російських чорносотенців на українській землі. У книжці „Сіонізм — знаряддя імперіялізму", наприклад, сказано: „Активною підтримкою єврейських буржуазно-націоналістичних партій користувались петлюрівці. Лідер партії „Поалей-Ціон" А. Ревуцький був міністром в українській буржуазно-націоналістичній Директорії. Керівник сіоністів на Україні В. Жаботинський навіть пропонував Петлюрі створити з євреїв військові частини для баротьби проти совєтської влади". Сам автор цього чергового опусу викриває цілком явно, що українці не мають нічого спільного з тим „твором". Він пише: „Платні пропаґандисти засилають до СССР сіоністський журнал „Вісник Ізраїлю" російською мовою" і т. п. — тож така „праця нормально мала б вийти в Росії, куди той журнал скеровують.

ПОРТУГАЛІЯ ОБІЦЯЄ РЕФОРМИ СВОЇМ КОЛОНІЯМ

Лісбона. — Прем'єр Марселльо Каетано виїздить в половині цього місяця до заморських посілостей Португалії Мозамбіку, Анґолі й Ґвінеї. Він звернувся через радіо-телевізію до керівників визвольного руху в тих колоніях, щоб вони пішли слідом одного з повстанських керівників, Лязара Кавандаме, який вирікся дальшої збройної боротьби і зголосився до португальських властей. Каетано обіцяв перевести реформи по лінії різнорасового суспільства, але в межах португальської держави.

В ДОРОГУ ЕМІЛІЇ КОРНАТОВІЙ

Емілія Корнат

Багато гарних статей поміщується в наших газетах з похвалами осіб, котрі вже відійшли від нас на вічний спокій. Вони на жаль вже того не читають. Як було б їм приємно прочитати щось про себе в той час, як ще жили.

Котрогось ранку ще за роси я згромаджував листя на своїй загороді. Натрапив на ослаблену пташинку. Було холодно, пташеня було мокре, тряслося, крильця спущені, дивилося на мене з перестрашеними очима. Хоче втікати і не може, падає. Я закликав дружину, кажу: може б ми щось помогли тій пташині? „Мало можна помогти, каже дружина. Кожної осени трапляється таке з самотніми пташками. В літі їх було двоє, літали, співали, дітей виховали. Тепер пара цієї пташини десь загинула. Другі пташки парами відлітають до теплих країн. Отся пташка без пари залишається близько свого гнізда, чекає, може ще повернеться її подруга".

Такі події трапляються і між людьми. Тут я подумав за колись веселу нюйоркську пару — людей, що тут жили і працювали, — Емілію і Якова Корнатів. Яків помер 1952 року. Пані Корнатову я відвідав мин. місяця. Живе у своїй хаті, що її купили 1939 року, живе сама, між книжками, Якова образами і фотографіями своїх виступів на сцені за час 1910 року, коли почала співати в церковному хорі св. Юра під управою Гундича, потім в Українській Бесіді під управою проф. Мирона Корикори. За тих 35 років, не було представлення, концерту, опери в якій Емілія Корнатова не виступала б завжди в головній ролі. Грала в Запорожці, Катерині, Наталці. Потім десятки представлень. Всюди Корнатова в головній ролі. Це була наша правдива Пріма-Донна. За всі труди, представлення, ніколи не брала зломаного цента. Дав Бог талант, треба своїм людям послужити.

Тепер пані Корнатова примушена покинути своє гніздо-хату. На щастя має ще одну сестру у Флориді і їде до неї. Я в імені тих, що її знають, що бачили її в різних ролях на сцені, кажу: щасливої подорожі, пані Корнатова. До побачення на Флориді.

М. Сурмач

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

60 ТИСЯЧ УКРАЇНЦІВ У ТОРОНТІ Й ОКОЛИЦЯХ

Торонто. — Тижневик „Новий Шлях" з 12 квітня інформував, що в Торонті й околицях живе кругло 60 тисяч українців, у тому 80 адвокатів, 300 учителів, понад 150 інженерів і техніків, 80 лікарів, дентистів і аптекарів, 60 священиків різних віровизнань, багато добре платних робітників, разом щонайменше 2 000 осіб. Тижневик зазначає: „Просто не хочеться вірити, що Торонто склало на Фундацію ім. Тараса Шевченка раптом 45,288 дол., або 45.2 відсотки зібраних в провінції Онтаріо грошей". Газета вважає, що Торонто з околицею повинно було б уже пожертвувати на Фундацію ім. Т. Шевченка щонайменше 270 тис. долярів.

БЛИСКУЧИЙ УСПІХ ГАЛИНИ АНДРЕАДІС У ВІННІПЕҐУ

Вінніпеґ. — Журнал „Жіночий Світ" з квітня ц. р. пише з приводу виступу видатної оперової солістки Галини Андреадіс на концерті у Вінніпеґу, присвяченому 100-річчю „Просвіти" „Галина Андреадіс підкорила слухача і критика. Її виступ полонив публіку. Всі були вражені великим діяпазоном, силою і красою її голосу". Солістка виконувала твори П. Степового, М. Аркаса, В. Безкоровайного, М. Фоменка. Від довшого часу Галина Андреадіс працює тепер над однією з провідних ролей в новій опері Антона Рудницького „Анна Ярославна" на лібретто Л. Полтави. Вона співатиме партію французької графині Люїз де Монморансі із французького королівського двору, яка була в складі посольства до княжого Києва.

УСПІХИ МҐ-РА ВОЛ. ВИННИЦЬКОГО

Філядельфія. — (М. К.) На Пенсильвенійському університеті у Філядельфії в березні ц. р. вдруге після своїх европейських студій, закінчених ступнем маґістра математики, п. Володимир Винницький здобув ступінь маґістра філософії з ділянки математичних наук. Крім цього, на основі доповнюючої студії з інженерії у ґрадуаційному Відділі того ж Університету, мґр Вол. Винницький здобув ще інший маґістерський диплом з ділянки механічної інженерії. Мґр В, Винницький є членом Українського Народного Союзу, Відділ 239-ий у Філядельфії.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ПОЕТКИ ВІРИ ВОРСКЛО

Торонто. — Відділ Союзу Українок Канади ім. княгині св. Ольги при Катедрі св. Володимира влаштував літературний вечір поетки середнього покоління Віри Ворскло, з нагоди виходу з друку її збірки „Листи без адреси". Доповідь про творчість Віри Ворскло виголосила п-і Л. Мурович. Журнал „Промінь" з березня ц. р. інформував про успішний вечір поетки, яка оспівує Україну, материнську любов, підкреслює оптимістичну віру в перемогу української нації над ворожими силами.

КОНЦЕРТ СТУДЕНТКИ „ДЖУЛІЯРДУ" ГАЛИНИ СОХАНЬ

Ню Йорк. — На п'ятницю 18 квітня о 8-ій г. вечора запланований концерт молодої студентки-співачки Галини Сохань із Честеру, в концертовій залі при 122 вул. і Бродвеї. Ще в Честері вона виступила через телевізію та брала участь в українських концертах. Тепер студіює спів в „Джуліярді" у проф. Б. Джулії Судант. У 1964 р. здобула нагороду на конкурсі „Омеґа П. Ф.", потім виступала в ансамблях у „Істман Театрі" в різних містах. Нещодавно виступала з концертами на добродійні цілі, співала також в Українському Інституті Америки, запрошена туди 72-им Відділом СУА. В її репертуарі є і українські композитори, як Лятошинський, Данькевич та ін.

СПОРТОВЦІ КИЄВА НА ЕКРАНАХ ТЕЛЕВІЗІЇ У ВІННІПЕЗІ

Вінніпеґ. — У вівторок 25 березня СіБіСі через канал 6 передавало документальний фільм про совєтський гоккей, у тому багато про спортовців у столиці України Києві. Показ фільму тривав від 9 до 10 вечора. У сценах із київським „Динамо" було чути голоси інструкторів, які за увесь час показу фільму не промовили жодного слова українською мовою — все по-російському. В інших місцях фільму кілька разів було показано Київ із документальним записом звуку, але ніде не лунала українська мова, лише мова окупанта.

Загальні збори Інституту Дослідів Волині

Збори ІДВ відбулись 15 грудня 1968 р. в залі „Просвіти" з участю членів Т-ва Волинь. Присутніх 23 особи.

Збори відкрив і ними провадив діючий в той час голова адвокат С. Радчук, секретарював В. Ткачук. Збори розпочались Молитвою, що її провів о. прот. Сергей Герус (голова Кон. Ком. ІДВ). Присутні вшанували пам'ять померлих членів ІДВ вставанням і мінутою тихої молитви.

Звіт голови ІДВ М. Боровського за 1967 і діловий період 1968.

Голова пригадав про завдання, які стояли перед ІДВ, та що Інститут виконав. 17 літ ІДВ ширить у вільному світі правду про Волинь і сумежні землі своїми виданнями, що є нашими амбасадорами - документами нашої правди супроти таких же далеких від правди благих побажань наших сусідів із Заходу і зі Сходу.

Досі цих документів видав ІДВ 19 книг в серії Волиніяна, про важніші з них подаємо.

Видання В о л и н іяни: 1) Волинь в боротьбі за волю України — праця збірна. 2) Нарис Історії Волинської землі — д-р І. Левкович. 3) Почаївська Лавра - твердиня Православної віри — Владики Іларіона. 4) Остріг — колиска української науки і літератури — Академія і Друкарня — д-ра П. Шумовського. 5) П'ять томів Український Рік в народних звичаях, стор. 1230 — проф. С. Килимника. 6) Словник Шевченкової мови — Владики Іларіона. 7) Його ж Дохристиянські вірювання укр. народу, ст. 421. 8) Нарис історії Холмщини і Підляшшя, тор. 466 — інж. Е. Пастернака. Решта 11 праць Волиніяни менші. Крім цього ІДВ видав 9 чч. Збірника „Літопис Волині" ст. 1130 і 7 книжок популярних своєї Бібліотеки на волинську тематику.

З того у звітному періоді видано: А. Бужанський — Ріка Припять і її притоки, В. Левицький і проф. Д. Дорошенко — Спогади про Модеста Левицького.

ІДВ приняв участь в СКВУ в Ню Йорку своїми делегатами: д-ром М. Данилюком і інж. Б. Дзіваком, що брали чинну участь в Конгресі.

ІДВ взяв участь в імпрезі Союзу Укр. Амер. в Дітройті, під назвою „Мандрівка по Волині" з рефератом члена ІДВ письменника Уласа Самчука.

Редакційна Колеґія: М. Боровський — голова, адв. С. Радчук — відпов., редактор, М. Подворняк — техн. ред. (до ч. 7 Л. В.), потім дійшли — д-р І. Тарновецька і коректор — О. Навроцький. На цьому свій звіт був голова закінчив і сказав:

Відходячи на відпочинок, я щиро дякую усім землякам — членам ІДВ та передплатникам. Прошу всіх берегти наш Інститут від усяких екстремних випадків, більше помагати йому фінансово і морально. Прощаючись з вами бажаю Інститутові кращих успіхів в його важній праці надалі. Буду щасливий, якщо ІДВ буде процвітати далі. Прошу вибачення, якщо кому-будь не догодив.

Фінансовий звіт подав скорочено П. Олійницький. За 1967 р. білянс ІДВ представляється так: прихід — 1359.-59 дол., розхід — 576.49 дол. Сальдо на 1. 1. 1968 — 753.-10 дол. Контр. Ком. за головства о. Івана Стуса і членів мист. Л. Молодожанина і п. Д. Бартощука, 20. 2. 68 перевела контролю всіх фін. операцій ІДВ і знайшла все в порядку. Білянс з 1968 р. упорядкований бухгалтером п-нею Навроцькою за півроку: Приходи — 1996.71 дол., розходи — 1347.07 дол. Саль — до 649.64 дол.

Вибори нової Управи: вибрано Номінаційну Комісію — Кушнір, Щерблюк, Савчук і о. С. Крицюк (всі члени Т-ва Волинь). Після перерви Ном. Ком. оголосила кандидатів до нової Управи: д-р Мулик Луцик, адв. С. Радчук, д-р І. Тарновецька, М. Надворняк, о. прот. С. Ґерус, В. Ткачук, Л. Молодожанин, І. Похильчук та ще кілька осіб з Т-ва Волинь включно з його головою. Усіх 12 осіб. Збори листу кандидатів прийняли (д-р Мулик Луцик кандидатуру прийняв із застереженням).

На закінчення Зборів о. прот. С. Ґерус, підкресливши довголітню і жертвенну працю проф. М. Боровського, подав внесок, щоб в нагороду за працю в ІДВ обрати його почесним головою ІДВ, з тим, як додав адв. С. Радчук, щоб він (М. Б.) і далі зістав при ІДВ дорадником і помічником, як на те буде потреба. Побажали йому повного виздоровлення. Збори цей внесок приняли. На цьому Збори о год. 6 замкнено.

М. Б.

Загальні збори Гуртка Приятелів Української книжки в Нюарку-Ірвінґтоні

Загальні Збори Гуртка Приятелів Української книжки в Нюарку - Ірвінґтоні відбулися під проводом п. В. Кузика предсідник і п. Евгена Стебновського — як секретар, 25-го січня, о год. 8 вечора, в залі „Самопоміч" у Нюарку.

В 1968 році Гурток Приятелів Української Книжки мав велику шкоду в членстві й Управі. На поклик Божий відійшли у вічність бл. п. проф. Петро Чижик, письменник Ярослав Герус, о. Микола Харіщак і заступник голови Гуртка Богдан Шараневич, яким Загальні Збори віддали належну пошану через постання з місць і жалібною мовчанкою.

Зі звіту Управи приявні довідались, що в 1968 р приступило до Гуртка 6 нових членів і зкінцем 1968 р. був 81 член.

Діяльність Гуртка в минулім році перейшла серед чисельних ювілеїв поодиноких осіб і організацій, бо це ж 50 літ тому творилась наша Держава серед бурхливих днів революції в Росії і розпаду Австрії, а серед всіх тих ювілеїв поїздка нашого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого по Канаді, ЗСА, Півд. Америці, Австралії, тощо, піднесла духово нас всіх в надії на скоре осягнення Патріярхату нашої, рідної, української Церкви.

І так: 28 квітня 1968 року ми взяли участь у святкуванню 25-ліття І-ої Української Дивізії УНА, Відділу в Нюарку. 5-го травня 1968 р. взяли участь у Маніфестаційному Політичному Вічу УККА, в Нюарку. Вислали ми побажання з нагоди 75-річчя і 50-ліття наукової праці членові нашого Гуртка проф. Костеві Кисілевському, якого ювілей відбувся в Нюарку-Ірвінґтоні 29-го травня, а 6-го серпня голова нашого Гуртка і секретар взяли участь у Збірній авдієнції у Верховногго Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, під час його візитації парохії в Нюарку. Розпродано теж дещо книжок проф. Петра Чижика „Як людині досягнути довголіття". Та найбільшим успіхом нашого Гуртка було те, що, як можна побачити з картотек в Публічній Бібліотеці, відвідування бібліотеки і випожичування українських книжок значно збільшилося завдяки прихильності до цього українського відділу появилося на поличках Публічної Бібліотеки в Ірвінґтоні багато нових, українських, цінних книжок, між іншими теж повне, багатотомове видання творів І. Франка.

По звіті Управи і Контрольної Комісії та по уділенню абсолюторії Управі за її діяльність в 1968-му році, перевибрано Управу, з деякими доповненнями, в складі: Любомир Савойка — голова, Стефанія Стеців — заступ. голови, Евген Стебновський — секретар, Марія Герус — організаційна референтка і Юліян Баранюк — скарбник. До Контрольної Комісії увійшли: Іван Пастух, Василь Кузик і Василь Воробець.

Л. С.

СОЮЗОВЦІ! ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ЗУСТРІЧАЙМОСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ УНСоюзу НА ОКРУЖНИХ ЗБОРАХ. НЕХАЙ НА НИХ НЕ ЗАБРАКНЕ НІКОГО З ВАС!

З Уляною Любович по Казахстані

Подорожні спомини стали тепер модні. Маємо змогу побувати на вечорах, під час яких ті щасливці, які могли дозволити собі на подорож за океан, розказують свої враження, описують країни і людей, що їх довелось їм оглядати, ба навіть підсилюють враження слухачів висвітлюванням прозірок.

Та не до цих приємних прогулянок належить подорож по Казахстані з Уляною Любович. Це незвичайна і трагічна подорож, що починається вагоном-теплушкою, що став символом масового виселення громадян з теренів Західньої України після окупації совєтськими військами у вересні 1939 р. В цьому вагоні-теплушці, у замкненій рухомій тюрмі, з якої світ можна бачити тільки крізь шпарини між дошками, їдемо в негігієнічних умовинах тісноти і бруду в далекий Казахстан, куди безправство окупанта загнало авторку — тоді молоду студентку разом з її батьками і ріднею.

Після першого нарису, що й носить назву „У вагоні-теплушці" маємо змогу запізнатися з побутом у Казахстані. В нарисі „Воли, воли" Уляна Любович розказує про свої змагання усвоїти пару здорових степових волів і змусити їх включитися в плян засвоєння цілинних земель, заорання безмежного степу Казахстану. У розповіді Уляни Любович немає нарікання, немає обвинувачення; це безпосередній голос людини, яка в трагічній ситуації намагається затримати в собі все людське, чим багате її серце, витримати і вижити.

Такою безпосередністю і людяністю надихані й розповіді про людей, що їх зустрічаємо з Уляною Любович в Казахстані. Ось українець Тихон Мойсеєвич, який має відповідальний пост магазинера і з недовір'ям дивиться на засланку з далекої землі, що для нього чужа, польська. Але він відчуває близьку душу, знаходить співзвучність у простій пісні з давньої п'єси Котляревського, що її підхоплює і ця чужа для нього засланка і дві запроторені в чужий край людські істоти знаходять спільну мову. Ось трагічна постать Паші Копєйкіни, що в умовинах голоду згоджується продати рідну донечку за мішок зерна на очах начальника контори. Ось постать старенького дідугана, який став послугачем на далекому засланні, скритий і замкнений у собі колишній священик, який за маскою неосвоєного дивака скриває свій священичий сан, як скриває у вузлику на печі свої священичі ризи, щоб відкрити їх для відправи заупокійного богослуження за душу померлої на засланні мами авторки.

Найсильніше зворушують нариси з особистих переживань авторки. „Сьоме не кради" — це проблема гідна грецької трагедії. Моральний імператив, що його винесла авторка з дому передової інтеліґентської сім'ї у Львові (її батько відомий правник, професор права, активний політичний діяч-соціяліст) перехрещується з нелюдською дійсністю, яка примушує її купити крадене зерно, щоб спасти себе і своїх друзів від голодової смерти.

Ще сильніше звучить ця особиста трагедія в нарисі „Джеркало, джеркало, скажи мені правду". Авторка прийшла до канцелярії начальника, щоб випросити в нього пару чобіт-валянок, бо в неї тільки рештки черевиків, перев'язаних мотуззям. І в почекальні вона знаходить дзеркало, в якому після кількох років заслання вперше має змогу побачити себе. Ця конфронтація людини з самою собою, конфронтація внутрішнього „я" з реальним образом, запляновано в тому широкограннóму вимірі трагічного, де стоїть самотня людина серед широкого безмежного степу, що його постійно засипає пісок, спалює немилосерне сонце і загрожує загладою безправ'я нелюдської системи.

Людське почуття, що його ніколи не втрачає авторка, дозволяє їй бачити і красу краєвиду, і відчувати зворушливу прив'язаність до людей, що у висліді надає її нарисам глибокої гуманности. Краса цих нарисів і в літературній формі, у зорганізованому короткому нарисі, з підкресленою пуантою, в лаконічному стислому вислові. Нариси, що в них пізнали ми картини з побуту в Казахстані під час літературного вечора Уляни Любович в Українському Літературному Клюбі у Філядельфії в суботу, 15 березня, це фраґменти з книжки „Розкажу вам про Казахстан", що вже скоро вийде друком. Прочитані нариси запевняють, що книга буде не тільки небуденним безпосереднім документом, але й літературною появою

(от)

Тріюмфальні успіхи Романа Рудницького в Европі

Молодий, 26-річний українсько - американський пяніст - віртуоз Роман Рудницький, повернув минулого тижня з 5-тижневої поїздки в Европі, під час якої виступив з дев'яти власними концертами в Норвегії, Швайцарії, Бельгії, Італії й Греції, та з п'яти концертами через радіо в Голляндії (Гілверсум), Зах. Німеччині (Кельн і Баден - Баден) та Швайцарії (Берн). В усіх згаданих концертах Роман Рудницький виконував м. і. і твори сучасних українських композиторів: Лятошинського, Ревуцького й, особливо, свого батька, Антона („Соната", „Варіяції на простеньку тему"). В усіх його біографічних замітках, у програмах і в часописах, а потім також і в рецензіях, згадували про українське походження молодого пяніста-віртуоза.

Професіональні музичні критики в усіх країнах і містах, де тепер виступав Роман Рудницький, висловлюються про його гру і виконання — як це було і під час його першої концертової поїздки в Европі мин. року, у суперлятивах, як „.... цілком подивугідна пяністична зрілість...., „пяніст найвищої кляси", „блискуча суверенність гри і інтерпретації", „пяніст, який захоплює ритмічною чіткістю, стихійним темпераментом і глибиною", „феноменальна ясність і прозорість". Ось такі і подібні голоси преси з Осльо, Міляно, Атен і ін. Після надзвичайно успішних трьох концертів у Греції, де Роман Рудницький виступав уперше (в Атенах, Патрас і Вольос), передовий концертовий імпресаріо в Греції, Жорж Куракос, підписав з ним умову бути його представником і менаджером на Східню Европу, Близький і Далекий Схід (менаджером Романа Рудницького на Західню Европу є „Міжнародна Концертова Адміністрація" в Амстердамі, на Америку і Канаду — фундація Левентріт у Ню Йорку).

Повернувшись до Америки, Роман Рудницький негайно продовжує свої виступи: між 10-им і 20-им квітня він виступить з 5 концертами, спершу у полудневих стейтах, 13-го квітня в своєму „факультетському" концерті у великій авдиторії Високої Муз. Школи університету Індіяна, якої він є професором (до речі, наймолодшим серед 150-ти), врешті 19-го і 20-го квітня в Каліфорнії, в Сан Франсіско і Лос Анджелесі. У Сан Франсіско його концерт в залі Оперового Театру буде останнім у серії, в якій перед ним цього сезону виступили такі всесвітньої слави пяністи, як Гілелс, Ашканазі, Байрон Дженіс і Ван Клайбурн. Потім через чотири дні Р. Рудницький знову відлетить до Европи, на п'ять концертів з оркестрами та на сольові концерти в Польщі (Варшава, Вроцлав, Краків і Лодзь), які відбудуться на протязі двох тижнів, до половини травня. Повертаючись до Америки, він виступить з власними концертами в Англії, в Кембріджі й Оксфорді, на запрошення тамтешніх славнозвісних університетів.

Вісті із Союзу Українок Америки в окрузі Нюарку

Річні Збори Округи Нюарк, яка об'єднує 500 членів у 12-ох Відділах, відбулися 2 березня в Народнім Домі в Ірвінґтоні.

Збори вислухали звіти голов поодиноких Відділів та звітів голови і референток Окружної Ради за діловий рік 1968/69. По дискусії, яка заторкнула питання з різних ділянок праці Округи, та по уділенні абсолюторії уступаючій Управі, якою проводила п. Ірина Левицька з Елизабет, вибрано нову Управу в такім складі: голова — Дора Рак, заступниці — Ольга Мусаковська і Марія Хименець, члени Управи — Олена Бобеляк, Катерина Бук, Катерина Кузьма, Франя Стек, Евфрозина Мартинець, Марія Герус, Марія Бокало, Ірена Кіндрачук, Ольга Гнатик, Неоніля Веднарекьа, Надя Бігун, Ірена Віленька, Марія Турко, Галина Гураль, Володимира Бакун, Олена Кусий, Пелягія Кучкуда та Дарія Лозова. Вибрано таких п'ятьох членів Контрольної Комісії.

Округа Нюарк має Відділи в таких місцевостях: Ірвінґтон - Нюарк (3), Елизабет (2), Пассейк, Випані, Перт Амбой, Ню Бронсвик, Картерет, Байон, Менвил. З б о р ами проводила п. Ліда Бурачинська, п р е дставниця Головної Управи СУА. На закінчення гостинні господині Округи (пані Бакун і Кусий) гостили зібраних перекускою.

Д. Р.

Ювілей панства Богданів в Ню Йорку

В суботу 25-го січня п-во Михайло і Марія Богдани святкували 50-ліття спільного подружнього життя. Діти й добрі приятелі панства Богданів, бувші мешканці Бродів, зробили Ювілятам милу несподіванку, влаштовуючи для них бенкет. Понад 150 приятелів з Бродів та запрошених гостей зійшлись до домівки „Визвольного Фронту" у Ню Йорку, щоб привітати ювілятів. За головним столом засіли зворушені до сліз з такої милої несподіванки панство Богдани та їх близька родина. Приготовано гарний обід, такий, як колись у Бродах.

Вміло і дотепно функцію тостмайстра виконував все поважний і зрівноважений наш нюйоркський бизнесмен п. Ераст Куровицький. Наспіло для Ювілятів багато привітів, між іншим і від Їх Ексцеленції Кир Йосифа та єпископа Стемфордського. При обіді приятелі і знайомі п-ва Богданів з Бродів виголошували привіти. Вітав Ювілятів і не брідчанин пан Петро Мельник, згадавши, що це велике щастя, в міцному здоров'ї дожити до золотого ювілею шлюбу.

Гості склали пожертви на добру ціль. П-во Богдани — це незвичайно релігійна родина, вони присвятили багато труду в будові нашої церковці в Ґлен Спей. На дальшу її розбудову зложили гості такі пожертви: Ераст і Осипа Куровицькі та Михайло і Марія Богдан по $50, Микола і Ерна Богдани Стах Стефанів і Ярослав Салецький по $ 20, Вронислав Богдан, Іван Репянський, Михайло Рощішевський, Ярослав і Лідія Черник і Стефан та Стефанія Савчуки по $ 10. Григорій і Гунчак, Григорій і Анна Карась, Явврослав Коструба, П. Ференц, И. Сидорак, Осип Сеник мол., Осип і Анна Сеник, П. Мельник і Михайло Суботів по $ 5, дрібними $1.00. Разом $ 256.00.

П. М.

Сумівська Ялинка в Клівленді, Огайо

Управа СУМА при співучасті Батьківського Комітету та Кружка Матерей юносумівської молоді влаштувала цьогорічну Ялинку 19-го січня в Домі СУМА.

Офіційне відкриття зробив голова Осередку СУМА Теодор Василик, привітав всіх присутніх та попросив о. Павлишина поблагословити Трапезу і Божі страви, які приготовили пані з Материнського Кружка. Були приготовані: борщ, вареники, голубці, чай та тістечка. Засвічені свічки на столах нагадували рідні Різдвяні свята.

Отець Павлишин ходив до всіх столів і кропив свяченою водою страви, присутні колядували. Отець промовив до присутніх, головно до тих наймолодших, і говорив до них про українські звичаї і обичаї та хвалив сумівський провід, що в системі виховання організує Традиційні Ялинки. Отець Павлишин звернувся до присутніх і просив по добрій волі і ласці пожертвувати на українську церкву в Юґославії, що її започаткував будувати єпископ Букатко. Збіркою зайнявся Теофіль Цішкевич, зібрано $ 180.

Програмою керував Т. Цішкевич, а святочне слово про різдвяні звичаї виголосив мґр Михайло Яремко.

Юносумівський хор під керівництвом пана Кострика виконав 5 колядок. В хорі чотири юначки грало на гітарах. Ірка Мудрак дуже гарно продеклямувала вірш „Про ялинку і Галинку" — Алли Косовської, а спомин про рідно красву Ялинку написав Павло Присяжний, який не міг сам бути присутнім, і його відчитав Василь Мудрак.

Після офіційної частини відбулась забава з танцями, де чистого доходу було 500 дол.

Володимир Кметь
Член 240 Відділу УНС

У Польщі помер Андрій Гривнак

Андрій Гривнак помер 13 лютого 1969 р. Похований у повітовому містечку Щецінку Кошалінського воєвідства у Польщі.

Народився в селі Данильче Рогатинського повіту, Івано - Франківської области на Західній Україні. Вихованець української гімназії в Рогатині, бувший УСС, громадський діяч і посол до польського сойму в 1930 роках з рамени Української Радикальної Соціялістичної Партії в Галичині.

Зараз після першої окупації Галичини большевиками арештували його і вивезли на Сибір. Там пробув він аж до творення польської дивізії ім. Т. Косцюшки над Окою, до котрої, щоб рятувати своє життя, зголосився. По війні, він одержав від держави шмат землі з забудованнями у посідання, котрої в останніх роках зрікся, за що одержав емеритуру.

По війні, на новому місці, щиро віддався суспільній праці в різних установах, а найбільше в Повітовім Кооперативнім Союзі, за що здобув собі признання, пошану й любов оточення. Подібно міг, як сам говорив, навіть кандидувати на посла до сейму, але на це не згодився.

У вільних хвилинах від праці серцем і думками все линув на Україну до своїх найближчих і найдорожчих його серцю — дружини, дочки Оксани і онука. Болів над недолею і радувався успіхами свого народу. До цих успіхів зараховував у своїм молодім віці працю в буйнім розвої читалень „Просвіта" в Галичині. Безмежно любив свій нарід, для нього працював і за нього терпів на Сибірі.

Черчанський

ЛІДЕР БРИТІЙСЬКИХ КОНСЕРВАТИСТІВ ЕДВАРД ГІТ ЗАЯВИВ, що коли б консерватисти вернулися до влади, а „еміри" над Перською затокою запросили Британію, то вона вернулась би туди. Соціялістичний Уряд Британії заповів, що до кінця 1970 року Британія відкличе з-над Перської затоки всі свої війська й зліквідує свої бази.

З НАШИХ БУДНІВ

ВЕЛИКДЕНЬ НА ВОЛІ

Цього фейлетона я міг би почати Франковими словами: „Великдень, Боже мій великий, ще як світ-світом" . . . і так далі. Різниця була б тільки в тому, що Франко писав у своїх „Панських жартах" про „перший Великдень на волі", я ж хочу накреслити пару слів про мій перший Великдень на... воді, значить — не „на твердому ґрунті", щоб ужити слів іншого клясика нашої літератури, Уласа Самчука.

Це сталося 20 років тому, в місяці березні 1949 року, коли військово-транспортовий корабель „Ерні Пайл" ніс мене до цієї обітованої землі, підскакуючи, мов пір'їна, на збунтованому Атлантику. Саме в таку морську шуру-буру прийшлося нам, групі українських переселенців-діпістів, зустрічати „Великдень на воді" . . .

Двадцять років часу, розуміється, зробили своє, і сьогодні, наприклад, я вже собі не пригадую, чи ми тоді святили щось „під церквою" і як це свячене виглядало... Знаю, що правили Воскресну Утреню, що пан меценас Гриневич з табору „Орлик" у Берхтесґадені був за дяка, і що імпровізований вівтар у рекреаційній залі корабля колеґа Славко Балабан та інші хлопці з Дивізії притримували руками, щоб якийсь злосливий подмух буруну не витаскав той вівтар на поклад.

Пригадуються знайомі, бліді аж сині від морської хвороби обличчя . . . І сльози зворушення в очах . . . Чи було христосування? . . Звичайно, було! Як же знехтувати такою світлою традицією? Від декого з цілувальників відгонило антисептичним запахом часнику, що мав нібито рятувати християнські душі від морської лихоманки. Проте, були патріоти, що не вірили в таку хлопську медицину і рясно закроплювались Адамовими краплями . . . І всі посполу бажали друг-другу від душі і серця наступний Великдень святкувати вже дома, в рідному Львові . . . Києві . . . Чернівцях . . . (усіх наших міст і містечок не перераховую, бо не стало б у „Свободі" місця).

Потім, пригадую, вже на твердому ґрунті, в Америці, це належало до священного ритуалу бажати рідні, друзям чи гостям, що попали до вас на свята, щоб сповнились наші завітні мрії-бажання зустрічати Великдень вдома, на Рідній Землі. Згодом ці бажання підпали деякій модифікації. Часто, буваючи в гостях, ви чули, як господар дому, ділячись свяченим яєчком, говорив: „Дай, Боже, щоб коли вже не ми, то хоч наші діти діждалися цієї щасливої нагоди зустрічати світлий Великдень на вільній, Рідній Землі!"

На жаль, ситуація показує, що, мабуть, після дітей прийде черга на внуків, а може й на правнуків. . . Звичайно, можна собі той процес вичікування щасливої нагоди прискорити чи спростити — поїхати на „великодню прогульку" з котроюсь туристичною групою до Львова . . . Києва . . . Чернівець, і так за 800 долярів з лишком здійснити задушевні мрії-бажання . . .

Ех, не про такий „Великдень на волі" мріяли ми тоді, двадцять років тому, коли святкували наш Великдень на воді!

Ікер

Літературний вечір в Сиракюзах, Н.-Й.

7 грудня 1968 р. 68 Відділ СУА в Сиракюзах організував літературний вечір, присвячений поезії „шестидесятників".

Глибоко продуманий і дуже добре опрацьований матеріял подала професорка Ярослава Томич з Ютики.

Вона з х а рактеризувала буйний розквіт культурного і літературного життя 20-их років в Україні, що був безпощадно розгромлений червоним окупантом — фізичною ліквідацією діячів культури — масовими процесами, розстрілами, засланнями та іншими засобами безоглядного терору.

Зазначила, що перестали існувати численні літературні об'єднання письменників різних напрямків, а більш згідливих письменників було об'єднано в спілку, що перейшла під повну контролю комуністичної партії й уряду, не тільки щодо тематики творів, а й до самого процесу творчости і мистецьких засобів.

Всіх зобов'язував т. зв. „соціялістичний реалізм", який практично не допускав ніякої свободи творчости. І тому протягом приблизно трицяти років не було в Україні видатних мистецьких творів.

Щойно з кінцем 50-их років, використавши політичні зміни, деякі письменники зачали домагатись хоч малої свободи творчости, називаючи це поширенням меж соцреалізму. Слідом за цим в 60-их роках з'явивсь гурт молодих поетів, що вніс свіжий струм нової тематики, нових мистецьких засобів та домагання повної свободи творчости і індивідуального поетичного вияву.

Спільними прикметами їх творчости є любов до України та правди, відчуття і розуміння історичного зв'язку з своїм народом, потреба щирости вислову та безпосередности. Найвизначнішими з них прелеґентка вважає Ліну Костенко, Віталія Коротича, Миколу Вінграновського, Івана Драча, Євгена Гуцала та Тамару Коломієць. Особливе місце уділено динамізмові поезій покійного вже Василя Симоненка, що щирість якого і глибина його любови до України пригадує нам творчість Шевченка.

Зразки — творів вищеназваних письменників ілюструвала доповідачка, а також чітко, виразно і з відчуттям читали: пані Фалина Войтович, Валентина Гурська, Євгена Єржківська, Оксана Краус та Ніна Новохатко.

Пані Томич підкреслила, що поезія шестидесятників — це доказ живучости української нації, духовість якої не скувати жодним указом окупанта!

Окремо прелеґентка спинилась на „Соборі" Гончара, уривки з цього твору по мистецькому читав режисер п. М. Міховський. Відрадним явищем вечора була наявність значної кількости студентів, що виявили зацікавлення творчістю молодих поетів в Україні та взяли участь у живій дискусії.

На закінчення наші союзянки влаштували чайне прийняття для присутніх.

Є. Є.

34-ИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗАЛИШИВ ФАРМУ ПАНІ АЙЗЕНГАВЕР

Ґеттисбурґ, Па. — Віковий помічник Айзенгавера генерал бриґади Роберт Шулц виявляє, що згідно з останньою волею Покійного більша частина вартости фарми в Ґеттисбурґу, Па., стане спадком вдови по Покійному — пані Айзенгавер. Покійний колишній президент призначив окремі дарунки тим, які довший час із ним співпрацювали, та своїм службовцям. Папери, документи, прапори іт. п. переходять до Центру ім. Айзенгавера в Ебілені в Кензасі. Тестамент Айзенгавера передано до спадкового суду повіту Адамс. 34-ий Президент ЗСА помер 28-го березня у Вашингтоні, похоронений 2-го квітня в Ебілені, де прожив свою молодість, і де знаходиться бібліотека його імени, в якій зберігаються всі документи і всі пам'ятки по Великому Покійникові.

В ЮҐОСЛАВІЇ РОЗПОЧАЛИСЬ в минулу неділю досить складні вибори до парляменту, до соймів 6-ох автономних юґославських „республік" і до громадських рад. Було 79 кандидатів на 120 парляментарних мандатів. Хоч в Юґославії є ліберальніший режим, ані ж в СССР, проте там також всі кандидатури мусять знайти одобрення комуністичної партійної верхівки.

КООРДИНАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ШКІЛЬНИХ РАД
Шкільна Рада УПЦ — Шкільна Рада УККА
Педагогічний Інститут НТШ
повідомляють, що
в суботу, 19-го квітня 1969 р.
в год. 3-ій по пол.
в залі НТШ, 302 Вест 13-та вул., Ню Йорк
— відбудеться —

ПЕДАГОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

З ПРОГРАМОЮ:
„НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ШКОЛАХ УКРАЇНОЗНАВСТВА"
В дискусійній лаві Конференції візьмуть участь ВШ: проф. д-р С. КАРПІНСЬКА, проф. д-р К. КИСІЛЕВСЬКИЙ, проф. д-р П. КОВАЛІВ, проф. д-р В. ЛЕВ, проф. В. ЧАПЛЕНКО.
Запрошуємо наше ВШ. Учительство і Студенство до численної участи у конференції.

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗСА
МОВОЗНАВЧА КОМІСІЯ

Наукова Конференція

відбудеться в суботу, 19-го квітня 1969 р. в годині 5-ій по пол. в залі НТШ, 302 Вест 13-та вул. в Ню Йорку
ПРОГРАМА:
1. Проф. д-р П. КОВАЛІВ: Відкриття.
2. Проф. В. ЧАПЛЕНКО: доповідь на тему „Назви Дніпрових порогів".

Вхід вільний! — Управа Мовознавчої Комісії НТШ

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
149 — 2-га евеню
П'ятниця, 18 квітня 1969 р.
год. 8-ма веч.
ВЕЧІР
ТЕНОРА-БАНДУРИСТА
ВОЛОДИМИРА ЛУЦІВА
В ПРОГРАМІ:
Думи при бандурі, українські пісні й оперові арії.
Фортепіяновий супровід:
п. КАЛИНА ЧІЧКА-АНДРІЄНКО

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Балтимор і Вашингтон
повідомляє, що
в неділю, 20-го квітня 1969 року
в домівці Товариства „САМОПОМІЧ"
при 239 So. Broadway в Балтиморі, Мд.
— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

На зборах будуть обговорені важливі актуальні справи, зокрема праця Округи в 1968 р. та намічення праці на цей Ювілейний Рік.
В зборах повинні узяти обов'язкову участь Урядовці й Члени та конвенційні Делеґати наступних Відділів УНСоюзу:
Вашинґтон 15; Балтимор 148, 320 і 337; Куртис Бей 55, 81 і 290; Берлін 260; Ричмонд, Ва. 34.
У Зборах візьме участь
Ярослав Падох
головний секретар УНС
який виголосить доповідь на тему:
75-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ УНСОЮЗУ ТА ЗВ'ЯЗАНІ З НИМ ЗАВДАННЯ ОКРУГИ ТА ВСІХ ЇЇ ВІДДІЛІВ.
Початок зборів о год. 2-ій по пол.
До участи в зборах запрошені також всі Члени УНСоюзу і усе місцеве Українське Громадянство.
ОКРУЖНА УПРАВА

УКРАЇНСЬКА БАПТИСТСЬКА ЦЕРКВА
у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
19-го КВІТНЯ 1969 р., о год. 7-ій веч.
— влаштовує —
ПЕРШУ СВЯТОЧНУ ДУХОВНО-ЛІТЕРАТУРНУ ПРОГРАМУ
У програмі: Спів у супроводі бандури, квінтет під проводом Паст. В. Домашовця, хор та струнна оркестра під проводом П. Тарновецького.
Служитимуть Словом: Д-р Е. Гольонко та Пастор В. Домашовець.
ВСІХ СЕРДЕЧНО ЗАПРОШУЄМО.
Адреса: Calvary Temple, 3301 South 20th Street, Philadelphia, Pa.
Пастор І. Беркута та Церковна Рада

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЮ ЙОРК
повідомляє про
НАДЗВИЧАЙНІ
ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
що відбудуться
в суботу, 19-го квітня 1969 р.
о год. 8-ій веч.
в УКРАЇНСЬКІМ ІСТИТУТІ АМЕРИКИ
(2 East 79th Street), Ню Йорк, Н. Й.
В ПРОГРАМІ: ВИБІР ДЕЛЕҐАТІВ НА З'ЇЗД 29-30-го ТРАВНЯ 1969 р.
Д-р Е. ГРАБАРЧУК, голова — Д-Р М. ГУК, секретар

УВАГА! УВАГА!
Повідомляємо Українську Громаду та Інституції, що
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
при 142 Друга Евеню в Ню Йорку
відновив залі та ресторан
І ВИНАЙМАЄ ЇХ ДЛЯ РІЗНИХ ІМПРЕЗ, ЗАБАВ та ВЕСІЛЬ.
Ресторан закритий кожного понеділка.
Телефон Адміністрації: GR 3-5289
Телефон ресторану: 533-3630

Літературно-Мистецький Клюб
у Філядельфії, Па.
при співпраці
10-го Відділу СУА
СУБОТА, 19-го КВІТНЯ 1969
Домівка Союзу Українок, 13-та і Раскомб вул.
ВЕЧІР ТВОРЧОСТИ ЛІНИ КОСТЕНКО
Слово про Авторку:
Д-р Наталія Пазуняк і Мґр. Мирослава Знаємко
На закінчення: „ТОВАРИСЬКИЙ ЧАЙ"
Початок год. 7-ма веч.
Вступ за датками. Гостей щиро вітаємо.

Увага! НЮАРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!
ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ
СЛАВНОЇ
КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ
ім. Т. ШЕВЧЕНКА
Диригент — ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ
в п'ятницю, 9 травня 1969 р.
8-ма год. веч.
SYMPHONY HALL
1020 Broad Street, Newark, N.J.

Ювілейний концерт буде величавою мистецькою маніфестацією українців стейту Н. Дж. з участю нашого духовенства, представників організацій, зорганізованої молоді, визначних особистостей міст і стейту та представників преси.

Хай не буде ні одного українця хто не послухав би цим разом концерту Капелі на 50-ім році її існування, з добірним складом та оновленою програмою.

Квитки (усі місця нумеровані) є вже в передпродажі:

Newark:
"Dnipro" — 698 Sanford Avenue, Tel.: 373-8783
Self-Reliance — 249 Stuyvesant Avenue, Tel.: 373-7839
"Howerla" — 203 Springfield Ave., Tel.: 623-6248
"Cosmos" — 762 Springfield Avenue, Tel.: 372-4685
A. Smal & Co. — 776 Springfield Avenue, Tel.: 374-4400
Jersey City:
M. Kots c/o Samopomich, Tel.: 795-4061
Passaic—Clifton:
S. Farmiga — 245 Hope Avenue, Tel.: 773-8019
Bayonne:
M. Holubec — Ukr. Nat. Home — Tel.: 339-9486
Carteret:
V. Martyniuk — 41 Randolph Street, Tel.: 541-4219
New Brunswick — Bound Brook:
W. Bezsoniw, Tel.: 246-0549
Elizabeth:
M. Pinkowsky — 215 Edgar Pl., Tel.: 354-4530
Hillside:
W. Sywanyk — 533 McMichael Pl., Tel. 686-9567
Manville:
M. Gaber, 22 Washington Avenue, Tel.: 725-2878
Perth Amboy:
Ukrainian Catholic Rectory, Tel.: 826-0767
South River:
G. Artiushenko, 25 Whitehead Ave., Tel.: 254-9704
N. Plainfield:
D. Gecha, 585 Ayres Avenue, Tel.: 755-8156
Whippany:
M. Gural, 19 Reynolds Avenue, Tel.: 887-4506

В усіх справах концерту звертатися:
ROMAN RYCHOK, 12 Suffolk Ave., Maplewood, N. J.
Tel.: 373-6434 Tel.: 762-8306

Бл. п. Митрополита УАПЦеркви Ніканора похоронено в Карльсруге в Німеччині

(Закінчення зі стор 1-ої)

католицькій церкві, з якої постійно користала громада православних українців у Карльсруге, а Владика відправляв у своїй невеличкій домовій церковці.

Чин похорону очолив Архиєпископ Мстислав, якому сослужили протопресвітер д-р С. В. Савчук, що репрезентував Блажен. Митрополита Іларіона і Укр. Греко-Православну Церкву в Канаді, Адміністратор УАП-Церкви в Бельгії і Франції протопресвітер І. Бачинський, декан у Німеччині митр. прот. П. Дубицький, митр. прот. Д. Вурко, прот. А. Дублянський та численно прибулі на похорон священики з Німеччини, Франції й Англії, разом з протидияконами Л. Королем з Німеччини та М. Галицею з Англії.

У своєму слові після св. Літургії й перед останнім прощанням Владика Мстислав оповів про великі заслуги Покійного Митрополита перед УАПЦерквою, підкреслюючи зокрема Його далекойдучу передбачливість у керуванні Церквою, яка виявилась м. ін. у помноженні числа єпископів УАПЦеркви під час тяжких років німецької окупації України в pp. 1942-1943. Крім того Владика Мстислав сердечно і зворушливо попрощав Покійного від себе, Блажен. Митрополита Іоана та духовенства і вірних УПЦеркви в ЗСА і країнах Півд. Америки. Зчерги протопресвітер д-р С. В. Сачук попрощав бл. п. Митрополита Ніканора від Блажен. Митрополита Іларіона та духовенства і вірних УГПЦеркви в Канаді. Крім них промовляли над домовиною предсідник Екуменічної Комісії в Німеччині А. Проць та високі достойники Євангелицької і Старо-Католицької Церков.

Поховано Владику, згідно з Його останньою волею, на центральному міському цвинтарі в Карльсруге. Над свіжою могилою Покійного зібралась дуже численна громада вірних, які з'їхались віддати останній поклін своєму Архипастирю, не тільки з найдальших околиць Зах. Німеччини, але і з Англії, Бельгії й Франції. Над могилою промовляли представники всіх центральних українських установ і організацій в Німеччині та голова Проводу ОУН, ред. О. Штуль з Франції. Останнім попрощав Покійного Владику митроф. прот. П. Дубицький, складаючи Йому поклін від духовенства і вірних Зах. Німеччини. Почесну варту над домовиною в церкві й над свіжою могилою на цвинтарі несла молодь з СУМ-у. Понад 50 вінків живих квітів з ЗСА, Канади, Франції Англії й Німеччини покрили свіжу могилу Дорогого Архипастиря.

Серед них були вінки від Собору Єпископів і Консисторії Укр. Прав. Церкви в ЗСА.

До цього треба додати, що панахиди за душу Покійного Митрополита Ніканора були відправлені в церквах нашої Митрополії в ЗСА в неділі 23 і 30 березня. Першу панахиду в неділю 23 березня. в Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку, очолив Архиєпископ Мстислав, якому сослужили митроф. П. Фалько і прот. М. Земляченко.

Тепер уже багато осіб має Ч. 33

ШТУЧНІ ЗУБИ
не турбуючись ними.
Чи штучні зуби неприємні вам і клопочуть вас рухаючись, злітаючи або хитаючись, коли ви їсте, смієтесь або говорите? Тоді посипте на плитки зубів трошки **FASTEETH.** Во **FASTEETH** тримає зубну масу щупкіше й вигідніше. Тоді краще їсти. Це алькаліна — не виділює квасу. Не дає посмаку, ані почуття гуми чи клею. Помагає змазати смак штучної плитки. Це конечна для здоров'я справа — зуби, які добре прилягали б. Відвідуйте правильно свого дентиста. Можете дістати **FASTEETH** в усіх аптеках.

ДОПОВІДЬ ПРО СУЧАСНУ СИТУАЦІЮ НА ПРЯШІВЩИНІ

Ню Йорк. — Заходом Клюбу Круглого стола в Ню Йорку відбудеться в четвер 17 квітня ц. р. в кімнаті ч. 32 Українського Народного Дому при Другій Евню дискусійний вечір з доповіддю одного із пряшівських українців про сучасну ситуацію на українській Пряшівщині. Початок о год. 7:15 веч.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання — це сила

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС
в НЮАРКУ, Н. Дж.
повідомляє, що
НАРАДИ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ
відбудуться
в четвер, 17-го квітня 1969 року
о год. 7:30 веч.
в приміщенні Дому УСТ „Чорном. Січ"
при 680 Сенфорд Евню в Нюарку, Н. Дж.
Членів Окружної Управи та Представників Відділів просимо взяти участь у цих нарадах.
ОКРУЖНА УПРАВА

Відділи УНСоюзу Басейну Твердого Вугілля!
В неділю, 20-го квітня 1969 року
в год. 2:00 по полудні
в залі
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ
при 303 N. Shamokin St., Shamokin, Pa.
— *відбудуться* —
НАДЗВИЧАЙНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ
в яких повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делеґати та Представники наступних Відділів УНСоюзу:
Бервик 164, 333; Централія 90; Колдейл 201; Фреквил 242, 382; Фріленд 429; Гевлетон 85, 314; Магоной Сіті 305; Магоной Плейн 365; Мек Аду 7; Майнерсвил 78, 265; Мт. Кармел 2; Нортгумберленд 357; Шамокін 1; Шенандоаг 98; Ст. Клер 9, 31, 228.
В ПРОГРАМІ:
Завершення плянів:
1. Святкування 75-ліття УНС в Шамокіні, Па., 31-го травня ц.р.
2. Фестиваль з нагоди 75-ліття УНС в Лейквуд Парк в дні 1-го червня ц.р.

У Зборах візьме участь:
Йосип Лисогір
головний предсідник УНСоюзу
До участи в Зборах запрошені також всі Члени УНСоюзу та широкий загал Українського Громадянства цілої околиці.

Г. СЛОВІК	М. ГЕНТОШ	С. МАЗУР
секретар	*голова ОК*	*містоголова*

Зі смутком повідомляємо, що дня 12-го квітня 1969 р. нагло упокоїлася в Бозі на 71-му році життя наша Дорога МАМА
бл. п.
СТЕФАНІЯ з ЛЕВИНСЬКИХ БАРАН
вдова по директорові гімназії Іванові.
ПОХОРОН — в середу, 16-го квітня 1969 р. о год. 10-ій рано з церкви св. Юра в Ню Йорку.
БОГДАН — син з дружиною ЕМІЛІЄЮ та РОДИНА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУСЯ
бл. п.
ІВАНА СЕЛЬСЬКОГО
буде відслужена
Заупокійна Служба Божа з Панахидою
дня 19-го КВІТНЯ 1969 р. о год. 9-ій рано
в церкві св. Архистратига Михаїла
в Юніондейл, Ню Йорк
та
Посвячення Пам'ятника
в НЕДІЛЮ, 20-го КВІТНЯ 1969 року
на Українськім Православнім Цвинтарі
в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Просимо про молитви за Спокій Душі Покійного.
Дружина — НАДІЯ
Дочки — ЛЕСЯ і ІВАСЯ
з Мужами і Дітьми

Замість вінка на могилу
бл. п. інж. **БОГДАНА ТУРКА**
зложив 10.00 долярів
на НТШ в Сарселі, Франція
Олександер ХОМЯК

Замість вінка на могилу
бл. п. **ТЕОФІЛЯ КУЛЬЧИЦЬКОГО**
зложив 10.00 долярів
на будову Церкви св. Софії в Римі
Олександер ХОМЯК

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! ***З нагоди 75-річчя Українського Народного Союзу*** ***ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!***

ВІДБУДЕТЬСЯ ПРЕМ'ЄРА ОПЕРИ

„АННА ЯРОСЛАВНА"

АНТОНА РУДНИЦЬКОГО, лібретто ЛЕОНІДА ПОЛТАВИ
(3 ДІЇ, 5 ВІДСЛОН)
З УЧАСТЮ НАЙВИДАТНІШИХ АРТИСТІВ, СИМФОНІЧНОЇ ОРКЕСТРИ, ХОРУ І БАЛЕТУ
(РАЗОМ ПОВЕРХ 120 ВИКОНАВЦІВ!)

НЮ ЙОРК
Субота,
24-го травня 1969 р.
Carnegie Hall
Год. 8-ма вечора

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ
Неділя,
25-го травня 1969 р.
Town Hall
Broad & Race Sts.
Год. 6-та вечора

Білети на прем'єру в НЮ ЙОРКУ в ціні: $6.50, $6.00, $5.00, $3.00 і $2.50 можна набувати:
ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ —
81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303
АРКА —
48 East 7th Street, New York, N.Y. 10003
СУРМА —
11 East 7th Street, New York, N.Y. 10003

Диригент — АНТІН РУДНИЦЬКИЙ
Головні ролі виконують (у порядку виступу):
- ЛЕВ РЕЙНАРОВИЧ
- ГАЛИНА АНДРЕАДІС
- АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ
- ПЕТРО ЗАХАРЧУК
- МАРТА КОКОЛЬСЬКА
- ІВАН ГОШ
- ЄВГЕНІЯ ВАСИЛЕНКО
- ОРИСЯ ГЕВКО
- УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „КОБЗАР" і СИМФОНІЧНА ОРКЕСТА
- Помічник режисера — ЗЕНОН ЧАНКІВСЬКИЙ
- Музична підготова хору — РОКСОЛЯНА ГАРАСИМОВИЧ
- Хореографія — РОМА ПРИЙМА-БОГАЧЕВСЬКА і її ШКОЛА
- Костюми — РОЗАЛІЯ КОГУТ і МАРІЯ СОКІЛ-РУДНИЦЬКА
- Оформлення сцени — ВАСИЛЬ ДОРОШЕНКО

Білети в ціні: $5.00, $4.00, $3.00 і $2.50 можна набувати в передпродажу в:
ФІЛЯДЕЛЬФІЇ:
Orion — M. Ducylowych
4925 Old York Rd., Tel.: GI. 5-9586
Kosmos — W. Manko, J. Kuchtyn
4944 N. Broad St., Tel.: GI. 7-5664
Lukasewych
801 N. 24th St., Tel.: PO 9-9033
Eldorado — M. Bulba
511 W. Girard Ave., Tel.: PO 3-6818
Mysyshyn
2300 Margaret St., Tel.: CU 8-6696
Samokish — TRENTON
1152 Deutz Ave., Tel.: 392-0306
Nowak — CHESTER
631 Morton Ave., Tel.: TR 2-7271
Zazworsky — ALLENTOWN
533½ N. Front St., Tel.: 433-5515

Лін Піяо — наступник Мао Тсе-тунга в Комуністичному Китаї

Гонг Конг. У Пейпінгу проголошено офіційно обширний комунікат про прийняття на 9-му конгресі компартії Китаю політичної доповіді військового міністра Ліна Піяо, як основи для нової партійно-державної політики, і про прийняття нової партійної конституції. 9-ий конгрес комуністичної партії Китаю нараджувався від 1-го квітня ц. р. Після першого пленарного засідання — радили засекречено комісії. За комунікатом — 15 квітня ц. р. мали відновитись пленарні засідання, на яких буде обраний новий партійний Центральний Комітет і нове Політбюро, яке з черги вибере з-посеред себе постійну Головну Комісію, що стане насправжнім керівним органом партії і держави. У конгресі бере участь 1 512 делегатів. Всі наради обмежені тільки до учасників конгресу, з виключенням преси та ширшої публіки. У проголошеному комунікаті раз-у-раз прославляється Мао Тсе-тунга за найгіршими взорами „культу особи". Поруч із ним найбільше славослов'я вжито раз-у-раз на адресу Ліна Піяо, який за всією вірогідністю стане наступником 75-річного Мао Тсе-тунга, досмертного лідера-диктатора Комуністичного Китаю. У комунікаті поіменно натавровано колишнього президента Ліо Шао-ші й кількох інших партійних „зрадників". Підкреслено вірність марксо-ленінській вірі та „думкам великого лідера Мао Тсе-тунга". Учасники конгресу голосували червоними книжечками з вибраними думками Мао. Не згадано ні словом Совєтського Союзу ані тим паче його останньої пропозиції щодо спільних переговорів про устійнення кордонів.

Кол. посол, суддя Б. Корчинський став секретарем нового Відділу УНСоюзу в Ріджайні

(Закінчення зі стор. 1-ої.)

Відділ прийняв на свого патрона св. Атанасія й одержав організаційне число 421.

Основник Відділу головний радний В. Дідюк, інформуючи про оснування нового Відділу у цій віддаленій місцевості Канади, підмічує велике зацікавлення місцевого українського населення УНСоюзом та дешевим забезпеченням, яке він йому пропонує. Також великим зацікавленням втішається історія УНСоюзу і його ранні зв'язки з Канадою, які сягають першого десятиріччя існування УНСоюзу. На основуючих зборах, які відкрив молитвою о. Лужний, гол. радний В. Дідюк поінформував приявних про історичний шлях, що його пройшов за 75 років свого існування УНСоюз у ЗСА і Канаді й його непроминаючі заслуги для національного визначення та організаційного пов'язання нашої громади в цих обох краях. Вітаючи збори, о. Лужний підкреслив, що він сподіється, що день заснування Відділу УНСоюзу в Ріджайні стане історичним для цієї місцевости. Нові члени УНСоюзу в Ріджайні дожидають великої допомоги від місцевого Відділу в громадськім житті та в забезпеченні їх родин. Зборами керувала президія в особах Т. Дусика — голови і В. Рогачука — секретаря. Відбулися вони в залі св. Василія Великого. Значну частину зборів присвячено дальшим заходам для збільшення кількости членів новоoснованого Відділу, зокрема ж встановлено плян включення до нього всієї місцевої української молоді, покладаючись на це, що Відділ УНСоюзу стане важливим звеном для тривалого пов'язання молоді зі своєю українською громадою та для збереження її національних традицій. Приявні щиро дякували організаторові Відділу В. Дідюкові за його труд, вложений в організування Відділу. Пізним вечором закінчилися ці перші збори нового ВідділуУНСоюзу спільною молитвою членів.

В 2,000-МУ РОЦІ НАСЕЛЕННЯ ЗЕМЛІ становитиме 7.5 більйона, якщо буде такий самий приріст населення, як тепер. Так передбачає експерт від цих справ директор Популяційного Дослідного Центру д-р Філіп М. Гавзер. Він каже, що в найближчих 30-ох роках буде в світі більше соціяльних заворушень, як тепер, більш небезпеки для світового миру, будуть більші податки, і уряди матимуть більшу владу. ЗСА від 1946 до 1958 року збільшили своє населення на 80 мільйонів. На думку цього професора людство мусітиме змагати до того, щоб кожна родина мала тільки по двоє дітей, бо тоді воно не помножуватиметься.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

19-го КВІТНЯ 1969 р. СУБОТА,

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорноморська Січ — 14 Відд. о год. 7-ій веч. в Січовім домі при 690 Sanford Ave. Проситься членів прибути та вирівняти залеглі вкладки. Позамісцеві можуть слати до секретаря — М. П. Отрок, Rd. 2, Cranbury, N.J. 08512. — В. Роговський, гол., Ф. Микулинець, кас., М. П. Отрок, секретар.

ЧЕСТЕР, Па. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка — 156 Відд. о год. 7:30 веч. Є важна справа до полагодження, тому проситься всіх прибути. — В. Новак, секр.

НЕДІЛЯ, 20-го КВІТНЯ 1969 р.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі при Chestnut St. — Управа.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва Сокіл — 336 Відд о год. 1-ій по пол. в задній шкільній кімнаті церкви св. Йосафата при 5720 Стейт Рд. Проситься чл. прибути і заплатити чл. вкладки. — В. Шмагло, предс., Г. Кісіль, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 ранку в церковній залі при Філморе і Онейда вул. Проситься чл. прибути і вирівняти свої залеглості. Вкладки повинні бути заплачені до 25 кожного місяця і можна їх вплачувати кожної неділі у вище згаданому місці і часі від 11:30 до 1-ої по пол. — І. Була, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, кас.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці — 36 Відд. о год. 2-ій по пол. в приміщенні Українсько - Америк. Клюбу, при 292 Hudson Ave. — М. Філас, предс., К. Ярославська, кас., С. Гунька, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Річні загальні збори Т-ва ім. І. Франка — 146 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі під ч. 2965 Карпентер вул. Присутність чл. обов'язкова. Є дуже важні справи до полагодження. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

ВІННІПЕГ, Маніт., Канада. Загальні Річні Збори 445-го Відд. ім. Т. Шевченка, о годині 3-ій по пол. в залі УНО. 935 Мейн Ст. На порядку дня: звіти Управи і Контр. Комісії з діяльности за 1968 рік. Управа Відділу просить усіх вирівняти членські вкладки, бо тільки активні члени будуть мати право голосу. — С. Бабій, гол., С. Костишин, секр., І. Геврик, фін. секр.

Український Народний Союз
— влаштовує —
ЧЕТВЕРТІ КРАЙОВІ КРУГОЛЬНІ ЗМАГАННЯ
в суботу, 26-го квітня 1969 року
в DERRY, Pa.

- В турнірі можуть брати участь лише члени УНСоюзу.
- Турнір є під зарядом ABC and WIBC Moral Sanction.

LINCOLN LANES, Rt. 30 EAST, LATROBE, Pa.
(412) 539-1991

- Всі розгри дружин в суботу, 26-го квітня, 12:30 по пол. — 3 по пол.
- Доблі і сінглі:
  п'ятниця, 25-го квітня, 9 веч. — 11:30 веч.
  субота, 26-го квітня, 8:30 — 10:30 веч.

ҐАРАНТОВАНІ НАГОРОДИ НА РОЗГРИ ЧОЛОВІЧИХ І ЖІНОЧИХ ДРУЖИН

Чоловіча дружина: $500 — 1-ше місце, $300 — 2-ге місце
Жіноча дружина: $200 — 1-ше місце, $100 — 2-ге місце

- Передбачується щонайменше одна нагорода на всіх 10 зголошених в кожній грі — дружина — доблі — сінглі.
- Реченець зголошень до 12-го квітня 1969 року.
- Нагороди будуть роздані під час БЕНКЕТУ.
- Шліть скоро свої замовлення на бенкет.

БЕНКЕТ
DERRY UKRAINIAN SOCIETY
Год. 7-ма веч. • $5.00 від особи
ЗАПРОШУЄТЬСЯ ДО УЧАСТИ ВСІ СОЮЗОВІ ВІДДІЛИ в ЗСА і КАНАДІ

Bowlers Headquarter's
Mission Motor Inn, Route 30, Latrobe, Pa. 539-1606
За дальшими інформаціями пишіть:
Andy Krinock, 927 Main St., Latrobe, Pa. 15650. Phone (412) 539-7792 або: National Bowling Tournament Committee:
John Evanchuk, Supreme Auditor, 9312 Shermer Rd., Morton Grove, Ill. 60053 — (312) 965-4247
Helen B. Olek, Supreme Advisor, 2151 N. Lorel Avenue, Chicago, Ill. 60639 — (312) 237-9662
Andrew Jula, Supreme Advisor, 15 Sands Avenue, Ambridge, Pa. 15003 — (412) 266-2686
Ukrainian National Association, 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303 — (201) 435-8740

ТАРЗАН, Ч. 6164. Небезпечні води.

A NICE, PEACEFUL WAY TO TRAVEL— IF I HAD TIME TO ENJOY IT!
PROFESSOR! GET YOUR FEET BACK ON THE RAFT! QUICK!
YOU'LL ARRIVE AT THE AIRBASE WITHOUT FEET, IF YOU DO THAT AGAIN! THAT WATER CAN BE DEADLY!

Приємний, мирний шлях для подорожі. Коби я мав час насолоджуватися нею.
Професоре, заберіть свої ноги на дараву! Швидко!

Прибудете на летовище без ніг, якщо знову зробите це! Ця вода може бути смертельно небезпечною!